ÞÓRÐAR SAGA HRÆÐU.

BÚIÐ HEFIR TIL PRENTUNAR

VALD. ÁSMUNDARSON.

REYKJAVÍK.

KOSTNAÐARMAÐUR: *SIGURÐUR KRISTJÁNSSON.*

1900.

FÉLAGSPRENTSMIÐJAN.

FORMÁLI.

Þórðar sögu hræðu hefir Halldór Kr. Friðriksson gefið út í Kaupmannahöfn 1848 í sögum þeim, sem fornritafélag Norðrlanda gaf út um þær mundir (Nordiske Oldskrifter VI). Áðr hafði sagan verið gefin út í sögubók þeirri, sem prentuð var á Hólum 1756, og heitir: „Nokkrer margfrooder söguþætter Islendinga“.

Útgáfa Halldórs Kr. Friðrikssonar er gerð eftir skinnbókum, en þær eru allar ungar, frá 15. öld og ein frá 17. öld. Hann hefir líka haft pappírshandrit til samanburðar.

Í þessari útgáfu er eingöngu fylgt útg. H. Kr. Friðrikssonar, nema að því leyti, að framan við söguna er prentað upphaf sögunnar eins og það er í broti af sögunni í Vatnshyrnu. Þetta brot hefir dr. Guðbrandr Vigfússon gefið út 1860, aftan við Bárðarsögu Snæfellsáss (Nordiske Oldskrifter XXVII), og þar er einnig prentað niðrlag sögunnar eftir sama broti, enn það niðrlag er hér prentað í viðbæti aftan við söguna. Sögubrot þessi úr Vatnshyrnu eru svo algerlega ólík þeirri Þórðar sögu, sem er í heilu lagi, að ekki er hægt að steypa þeim saman við hana, enn þá verðr heldr ekki hjá því komizt að gefa þau líka út.

Sagan er í prentuðu útgáfunum kölluð Þórðar saga hreðu, og nafnið er skrifað svo í mörgum handritum, enn í sumum handritum er það þó ritað hræða, og svo mun orðið hafa verið fram borið fram á þessa öld, sem sjá má

á ýmsum vísum, þar sem hræða er rímað saman við önnur orð. Auk þess má nokkurn veginn sanna það, að orðið hræða sé sama orð og hrœði, sem kemr fyrir í Elucidarius og merkir hræring eða óstöðugleik; hrœða er því = hrœra. Framburðrinn á orðinu hrœða, sem er öðruvís enn á orðinu hræða, gat líka breyzt í hreða.

Dr. Guðbrandr Vigfússon segir, að svo mikið verði sýnt, að Þórðr hræða hafi aldrei lifað á Íslandi. Hann ræðr það líklega af brotinu úr Þórðar sögu í Vatnshyrnu, en á það er ekki að treysta, því það er auðsjáanlega ekki fornt.

Enn Jón prófastr Jónsson að Stafafelli hefir í ritgerð í Tímariti Bókmentafélagsins XIX, 1898, fært góðar ástæður fyrir því, að Þórðar saga komi vel heim við tímatal, og að ættirnar í niðrlagi hennar muni styðjast við söguleg rök, en þær nefna allmörg nöfn, sem ekki eru nefnd annarsstaðar.

Frásagnirnar í sögunni eru auðvitað ekki áreiðanlegar. Hún er eflaust færð mjög seint í letur, enda getr hafa lifað lengi í munnmælum, því fremr sem fornsmíðar þær, sem eignaðar hafa verið Þórði hræðu, hafa haldið munnmælunum á lofti.

Þannig eru munnmæli um „leiði“ Þórðar hræðu á Miklabæ í Óslandshlíð, sem sagan getr þó ekki um. Í þetta leiði var grafið 1723 eða 1724, og segir Páll Vidalín, að það hafi reynzt forndys, en litlar menjar fundust þar.

Vísurnar í Þórðar sögu eru fremr óvandaðar og þar að auki eflaust aflagaðar. Hefir verið reynt að lagfæra þær nokkuð í þessari útgáfu.

Tímatali er hér slept, en viðburðir þeir sem sagan segir frá ættu að hafa gerzt eftir miðja tíundu öld.

Upphaf Þórðar sögu

(eftir Vatnshyrnu).

Hrólfr í Bergi Upplendinga konungr var faðir Sölga konungs, föður Böðvars konungs, (föður) Kauns, föður Þóris konungs svíra, föður Ónars konungs, (föður) Arnar hyrnu; hans synir váru þeir Þorleifr hvalaskúfr, faðir Böðvars snæþrimu, föður Þorleifs miðlungs; annarr Áslákr bifru-kári, faðir Ketils hörða-kára; hann var ágætr maðr, ok réð fyrir Upplöndum; hann lagði undir sik þrjá konunga af sinni hreysti ok harðfengi, ok eignaðist þeira ríki. Hann átti mörg börn, ok er frá honum kominn hinn gildasti ættbogi ok mart stórmenni. Þessi váru börn Hörðakára: Þorleifr hinn spaki, Ögmundr, Ölmóðr enn gamli, Þórðr hræða, Þóra móðir Úlfljóts, er lög hafði til Íslands. Ögmundr var faðir Þórólfs skjálgs, föður Erlings á Sóla. Ölmóðr enn gamli var faðir Áskels, föður Asláks fitjaskalla, föður Sveins bryggjufóts, föður Bergþórs bukks, föður Sveins. Úlfljótr son Þóru Hörðakáradóttur hafði út lög til Íslands at ráði

Þorleifs ens spaka móðurbróður síns, þau er síðan váru kölluð Úlfljótslög. Enn er hann kom út, var alþingi sett, ok höfðu allir menn síðan ein lög hér á landi. Enn lög þau váru sett flest at því sem þá váru Gulaþingslög, og eftir ráði Þorleifs ens spaka hvar við skyldi leggja eða af taka. Þat var upphaf laga þeira, at menn skyldi eigi sigla at landinu með gínandi höfðum eða gapandi trjónum, svo að landvættir fældist við. Enn þá er landinu var skift í fjórðunga, skyldu vera þrjú þing í hverjum fjórðungi, enn þrjú höfuðhof í hverju þingi. Þar váru menn vandaðir til (at) varðveita hofin at hyggindi ok réttlæti. Þeir skyldu dómnefnur eiga á þingum ok stýra sakferli; þeir váru kallaðir hofgoðar. Hverr maðr skyldi gefa toll til hofs, svá sem nú er kirkjutíund. Baugr tvíeyringr eða meiri skyldi liggja á stalli í höfuðhofi hverju; þann baug skyldi hofgoði hafa á hendi til allra mannfunda ok rjóða hann þar í roðru blótnauts þess er hann blótaði. Hann skyldi vinna eið at baugi, ok nefna vátta í þat vætti, at hann ynni lögeið at baugi: — „hjálpi mér svo Freyr ok Njörðr ok Áss enn almátki, sem ek skal svá sök sækja eða verja, eða vætti bera, eða kviðu kveða, eða dóm dæma, ok öll lögmæt skil af hendi leysa, sem ek veit réttast ok sannast ok helzt at lögum, þau er undir mig koma". Svá sagði vitr maðr Þormóðr, er þá var allsherjar-

goði, at með þessum orðum ok þingmörkum helguðu langfeðgar hans alþingi alla æfi. Gunnarr hét son laga-Úlfljóts; hann átti Þóru, dóttur Helga ens magra; þeira son var Ketill í Djúpadal.

2. Þórðr hræða var fyrst kallaðr son Ketils hörða-kára; hann var ágætr maðr á Upplöndum; hans son var Klyppr hersir; annarr son hans var Steingrímr, þriði Eyjólfr; Sigríðr hét dóttir hans. Klyppr hersir var enn ágætasti maðr af örvi sinni og atgervi, eftir sem foreldri hans var til; hann átti Ólofu Ásbjarnardóttur; þeira dóttir hét Guðrún, kvenna vænst ok vitrust ok skörungr enn mesti. Þórðr hræða kvángaðist í elli í annan tíma eftir er hin fyrri kona hans var dauð. Hann fekk þá Helgu Vémundardóttur jarðlokars, Þórólfssonar váganefs, Hrærekssonar slöngvanbauga, Haraldssonar hilditannar Danakonungs. Þá færði Þórðr bygð sína í ey þá er Hísing hét; hann var þá bæði gamall og sköllóttr; var þá skift um viðrnefni hans, ok var hann þá kallaðr Þórðr Hísingarskalli.

3. Bárekr er maðr nefndr; hann réð fyrir eyjum þeim, er Brenneyjar heita; hann var berserkr, svá menn kölluðu hann eigi einhama; fjölkunnugr var hann, ok at flestu illa fallinn; hann hafði hár bæði stórt ok svart; því var hann Brenneyjarfaxi kallaðr. Bárekr gerði ferð sína til Hísingar ok bað Sigríðar dóttur Þórð-

ar, en hon vildi eigi gera at því; við þat reiddist Bárekr, ok kveðst því skyldu þann drepa er hennar bæði. Við þat reiddist Þórðr hræða ok skoraði á hólm Báreki innan þriggja nátta; var Þórðr áttræðr at aldri. Helga kona hans var kviðug at barni. Þórðr var svo búinn, er hann á hólminn gekk: hann hafði hjálm á höfði, enn sverð í hendi; refil hafði hann vafit um enn vinstra armlegg sér; ekki hafði hann hlífar fleiri, enn Bárekr hafði hjálm á höfði, ok brynju, enn sverð í hendi, skjöld á hlið; hann átti fyrri at höggva. Enn er hann hjó til Þórðar, brá hann við sverðinu hendinni, ok bar svá af sér höggit, enn hjó annarri hendi til Báreks ok stefndi á höfuðit, enn Bárekr bar upp fyrir skjöldinn. Þórðr lét skjótt síga sverðit ok slæmdi til niðri, ok undan honum fótinn þar kálfinn var mestr. Fell Bárekr þá ok mælti: „Nú munu vit skilja, því ek em sárr vorðinn". Leysti Bárekr sik þá af hólmi sem lög stóðu til, ok helt heim síðan. Enn er Þórðr kom heim, sá menn, at hann var sár á vinstri hendi ok eigi mjök. Þat sár greri illa svá at blást hljóp ok illendi í, ok þat varð honum at bana því at eitr hafði verit í sverðseggjum Báreks. Síðan fæddi Helga sveinbarn; þat var vatni ausit ok nafn gefit, ok skyldi heita Þórðr eftir feðr sínum. Þat var merki á sveininum, at hann hafði ör á vinstra armlegg, þar sem faðir hans

hafði særðr verit; tók hann þá þegar auknefni föður síns, þat er hann hafði fyrri, ok var kallaðr Þórðr hræða. Móðir hans andaðist af sængrför, enn Þórðr óx þar upp í Hísing þar til er hann var tólf vetra; var hann þá hverjum manni stærri ok sterkari, vænni ok víglegri, ok vel at íþróttum búinn. Allir váru þeir bræðr hans miklir menn ok sterkir, vænir ok stórmannlegir sem þeir áttu kyn til. Sigríðr systir þeira var kvenna vænst ok högust þeira er þar uxu upp henni samtíða; þau váru öll fulltíða menn þegar Þórðr var tólf vetra. Nú býr Þórðr ferð sína ór Hísing ok vill hitta Bárek föðurbana sinn. Þeir vóru tólf á skipi jafnaldrar hans, ok kunni engi árarlag. Enn er þeir kómu skamt fram með landi, sá þeir skip stórt sigla í móti sér; þar var þá kominn Bárekr, ok ætlaði að nema burt Sigríði. Hann spurði hverir á bátinum væri. Þórðr sagði til sín, ok spurði Bárek at erendum, enn hann sagði fyriræthlan sína. Þórðr svarar: „Fyrr vil ek skora þér á hólm ok hefna svá föður míns, ef þess verðr auðit, enn at þú hertakir systur mína“. Bárekr kvað þat eigi barnafæri. Þó varð svá at vera sem Þórðr vildi. Þórðr bar af sér hit fyrsta högg Báreks með skildi, enn hjó undan Báreki fótinn fyrir ofan kné þann er heill var, enn í öðru höggi hjó hann höfuðit af Báreki.

Fór Þórðr heim síðan í Hísing, ok þótti hann mikit hafa vaxit af verki þessu.

5. Í þann tíð réð fyrir Noregi Eiríkr konungr blóðöx; hann átti Gunnhildi konungamóður; þeira synir váru þeir Haraldr gráfeldr, Gamli, Guthormr, Guðröðr, Sigurðr slefa, Ragnfröðr, Hrærekr, Eyvindr ok Tosti. Ok er Þórðr vóx upp, lysti hann til Gamla konungs hirðar Gunnhildarsonar, er allra manna var vinsælastr í Noregi, ok réðst til fylgdar við konung. Litlu síðar varð höfðingjaskifti í Noregi; kom í land Hákon Aðalsteinsfóstri, enn Eiríkr konungr ok Gunnhildr urðu útrekin með sonum sínum ok landflótta. Varð Eiríkr konungr at Norðymbralandi. Hann tók skírn á Englandi ok fell í víking. Enn þegar synir hans höfðu þroska til, lögðust þeir í hernað, ok váru enir mestu stríðsmenn.

6. Dvaldi Þórðr hræða nú með Gamla konungi; hann var þá tólf vetra sem fyrr er sagt, ok virðist konungi hann afbragðsmaðr um alt þat er hann skyldi reyna. Hann var með honum þrjá vetr; gekk hann jafan í mannhættu fyrir konungi í hverjum háska, þegar konungr var í bardögum, ok var enn röskvasti í öllum mannraunum, bæði at hug ok hjartaprýði; fekk hann því mikla virðing ok metorð. Var hann af slíku víðfrægr ok dvaldist þar vel lengi í góðu yfirlæti. Ok er hann hafði verit þrjá vetr með

Gamla konungi, gekk hann fyrir konung ok beiddi hann orlofs at vitja frænda sinna ok fara til Upplanda. Gamli konungr svarar: „Leyfa skal þér, Þórðr, at fara þangat sem þú vilt, enn ósýnt þykki mér um fundi okkra; enn vel hefir þú með oss verit. Nú skulu vit eigi skildir at vináttu, þó vit skiljum at samvistum. Hér er eitt sax, er ek vil gefa þér; vilda ek at þú lógaðir eigi, nema þú eigir lífi þínu að forða „— ok segir at gæfa hefir fylgt saxinu. Þórðr segir: „Þykki þér þat sýnna, fóstri minn“, at þat muni þurfa. „Eigi þykkir mér þat ólíklegt“, segir Gamli, „því at þú ert eigi ávalt jafnforsjáll ok fyrirleitinn um þinn hag ef þér býðr við horfa“. Ok skildu þeir Gamli með hinni mestu vináttu ok fór Þórðr til Upplanda ok fundust þeir Gamli aldri síðan. Litlu síðar fell Gamli konungr sem segir í æfi Noregskonunga, ok gerði Haraldr gráfeldr með bræðrum sínum enn mesta ófrið í Noregi. Enn ena síðustu orrustu áttu þeir á Hörðalandi í Storð í Fitjum, ok fekk Hákon konungr sigr ok banasár. Hann andaðist við Hákonarhellu; þar hafði hann ok fæddr verit, ok er hann heygðr á Sæheimi. Eiríkssynir lögðu land undir sik, ok hétu þeir öllum mönnum lögum, þeim sem Hákon konungr hafði sett í landinu. Þeir gáfu ok höfðingjum nafnbætr, sem áðr höfðu haft feðr þeira ok svá ríki. Enn er þeir váru seztir í ríki ok

festir í landi, þá þótti þeim ofmikit vald hafa Sigurðr jarl í Þrándheimi; þeir kómu norðr til hans um nótt, tóku hús á honum ok brendu hann inni. Þeir drápu ok Guðröð konung ok Tryggva föður Óláfs konungs, ok marga aðra ágæta menn tóku þeir af lífi. Á þeira dögum var í Noregi hallæri mikit bæði á sjó ok landi, svá margir göfgir menn þoldu eigi vanrétti ok rangendi, ok drápu bændr ríkismenn

. . . .

Þórðar saga hræðu.

Þórðr hét maðr, son Hörða-Kára, mikill at virðingu. Hann var höfðingi yfir þeim heruðum, er honum váru nálæg. Hann var hersir at nafnbót, enn jörlum var hann framar at mörgum hlutum. Hann hafði fengit göfugt kvánfang. Hann átti við húsfreyju sinni þrjá sonu ok eina dóttur; hét hinn elzti Steingrímr, annarr Klyppr, þriði Eyjólfr, enn dóttir Sigríðr. Öll váru börn þeira mannvænleg. Klyppr var þó fyrir þeim bræðrum. Allir váru þeir miklir menn ok furðulega sterkir, vænir ok stórmannlegir, sem þeir áttu kyn til. Sigríðr systir þeira var allra kvenna vænst, ok ofláti mikill ok skapstór. Hon var allra kvenna högust, þeira er þar uxu upp henni samtíða. Ok sem þeir bræðr váru nær fulltíða menn, tók Þórðr faðir þeira sótt ok andaðist, ok var útferð hans vegleg ger eftir fornum sið. Ok er erfit

var drukkit, fæddi húsfreyja Þórðar sveinbarn, bæði mikit ok frítt. Því var nafn gefit, ok vildi húsfreyja, at Þórðr héti eftir föður sínum; kveðst þat hyggja, at verða myndi mikilmenni, ef í ætt brygði. Ok er Þórðr óx upp, var hann mikill ok sterkr, vænn ok stórmannlegr, harðgerr, óvæginn við alla þá, sem honum var lítt við, enn vinsæll við alþýðu; hann var mildr af fé ok blíðr viðmælis, vinfastr; hann var gleðimaðr mikill, ok manna fimastr við alla leika; syndr var hann hverjum manni betr ok skáld gott. Í þann tíma réðu Gunnhildarsynir ríki í Noregi, er þetta var tíðenda. Ok er Þórðr óx upp, fýsti hann til hirðar Gamla konungs Gunnhildarsonar, er allra manna var vinsælastr í Noregi af öllum konungum, þegar leið Hákon Aðalsteinsfóstra. Þá var Þórðr tólf vetra, er hann réðst til hirðar Gamla konungs, og virðist konunginum hann afbragðsmaðr um alt þat, sem hann skyldi reyna, ok var með honum þrjá vetr; gekk hann jafnan fyrir konunginum í hverjum háska eða mannhættu, þegar konungrinn var í bardögum, ok fekk hann því mikla virðing ok metnað; var hann af slíku víðfrægr. Ok er Þórðr hafði verit þrjá vetr með Gamla konungi, sagði hann konungi, at hann fýstist at vitja eigna sinna. Konungr mælti: „Góða fylgd hefir þú oss veitta, ok mikils háttar maðr mantu verða“. Kon-

ungr spretti af sér saxi, er hann var vanr at bera daglega, og mælti til Þórðar: „Hér er eitt sax, er ek vil gefa þér, ok ek hygg, at gifta muni fylgja; þar með skal fylgja vinátta mín“. Þórðr þakkaði honum þenna sóma ok allan annan, er hann gerði til hans. Konungr mælti: „Þess bið ek, at þú gefir engum manni eða lógir, nema þú eigir höfuð þitt at leysa; ok er eigi ólíklegt, at þess munir þú ok við þurfa“. Þá svarar Þórðr: „Ek ætla mér, herra, ekki álengdar frá yðr at vera, meðan ek á kost yðr at fylgja“. Þá segir konungr: „Þat man eigi vera; því at vit munum aldri sjást, síðan vit skiljum nú“. Þórðr varð fár við orð konungs ok svaraði engu, ok tók síðan orlof af konunginum, ok fór heim til búa sinna, ok urðu frændr hans honum fegnir. Hafði Klyppr bróðir hans tekit undir sik allar eignir þeira bræðra, ok gerzt höfðingi yfir þeim heruðum, sem faðir þeira var áðr yfir skipaðr; var hann ok hersir at nafnbót. Enn litlum tíma síðar enn Þórðr fór í braut frá Gamla konungi, börðust þeir Hákon konungr hinn góði ok Gamli konungr; ok í þeiri orrustu fell Gamli konungr, sem segir í sögum Noregskonunga.

2. Sigurðr konungr slefa, Gunnhildarson, var óeirðarmaður mikill um kvennafar. Hann lagði í rekkju hjá sér Álöfu, dóttur Skeggja á Yrjum. Hon var húsfreyja Klypps hersis Þórðarsonar.

Þórðr eggjar Klypp bróður sinn til hefnda oftlega. Ok einn tíma kom Þórðr at máli við bróður sinn ok mælti: „Hvernin er þetta? Hvárt viltu ekki reka þá svívirðing af höndum þér, sem á liggr við Sigurð konung, ok verða svá at undri. ok hafa hvers manns ámæli, ok þykkja aldri mega heita slíkr maðr sem þínir fyrri frændr, ef þú skalt sitja Sigurði konungi þvílíka vanvirðing, at hann leggi í rekkju hjá sér þína eiginkonu, svá at þú leitar eigi til hefnda? Þó at við nökkurn liðsmun sé at eiga, þá er betra at láta líf sitt við sæmd, ef þess verðr auðit, heldr enn þola atgerðalaust þvílíka vanvirðing. Vil ek bjóðast til ferðar með þér, ok vér allir bræðr, heldr enn þola lengr, svá vér leitum eigi til nökkurra hefnda með þér, hversu sem takast vill“. Þá svarar Klyppr: „Satt segir þú þat, bróðir, at nóg væri nauðsyn at reka þessarrar vanvirðingar, ef færi gæfi á, ok fullfúss em ek til at hefna honum minnar vanvirðingar“. Eftir viðrtal þeira bræðra gera þeir allir bræðr heiman ferð sína með mikinn flokk manna og stefna á Upplönd, þangat sem þeir spurðu at Sigurðr konungr var á veizlu. Ok er þeir kómu á þann bæ, sem konungr var fyrir ok sat yfir drykkjuborðum, skipa þeir bræðr sínum mönnum til inngöngu; bað Þórðr, at sá skyldi fyrstr út ganga, er síðast gekk inn; skal Klyppr ganga

fyrstr inn, þar næst Þórðr, þá Steingrímr, þá Eyjólfr, síðan hverr sem skipat var. Allir höfðu þeir alvæpni, með hjálmum ok skjöldum ok brugðnum sverðum. Ok er Klyppr hersir kom fyrir Sigurð konung, reiðir hann upp sverðit ok höggr konung í höfuðit ok klauf hann í herðar niðr; hné hann dauðr á borðit fram. Eftir þetta snúa þeir bræðr utar eftir höllinni; ok í því heyrði Þórðr brest á bak sér aftr, ok sér hann, at Klyppr bróðir hans var höggvinn banahögg. Þat gerði sá maðr, er hét Hróaldr Ögmundarson, Hörða-Kárasonar; hann var náskyldr þeim Þórðarsonum. Hann stóð fyrir konungsborðinu, er þeir kómu inn, ok því vöruðust þeir hann ekki. Þann mann vá hann annan, er hét Ögmundr ok var Valþjófsson. Ok er Þórðr sá fall bróður síns, hjó hann til hans Hróalds, ok sneið hann í sundr fyrir ofan mjaðmirnar. Síðan hlupu menn upp um alla stofuna ok brugðu vápnum, ok veittu þeim bræðrum mikla atsókn; enn þeir vörðust vel ok hreystimannlega; neytir Þórðr þá vel saxins, er Gamli konungr hafði gefit honum, ok varð margs manns bani, áðr enn hann komst út. Fór þar sem jafnan, ef menn missa skjótlega sinna höfðingja, at flestum verðr bilt eftir at sækja sínum óvinum; ok fór þar ok svá, ok fóru þeir bræðr heim til búa sinna. Þessi tíðendi fréttir Haraldr konungr skjótlega: fall Sigurðar kon-

ungs bróður síns, ok ætlar at gera menn til þeira bræðra ok láta drepa þá. Þá var konungrinn norðr í landi, ok því varð seinna gert til þeira enn ella myndi; stefndi hann þing ok lét gera þá bræðr útlaga fyrir endilangan Noreg, enn kastaði sinni eign á þeira eignir.

3. Nú er frá því að segja, at þeir bræðr kómu heim ok sögðu fall Sigurðar konungs ok Klypps bróður síns. Þá kvað Þórðr vísu:

(1) Ek segi víg, þau er vágu
virðendr þrimugirðis.
Klyppr rauð brand í blóði
burs ilda Gunnhildar.
Þar fell hjalms í höllu
hlaut Klyppr bana af gauti.
Þar vá'k þolla fjóra
þremjalax með saxi.

Þóttust þeir bræðr nú vita, at þeir myndi eigi mega haldast við innanlands fyrir ríki Haralds konungs og Gunnhildar. Frændr þeira ok vinir fýstu þá at selja jarðir sínar til lausafjár, ok lögðu þat til, at Þórðr skyldi leita til Íslands; sögðu þangat mart stórmenni komit, ok hafa landflótta orðit fyrir Noregskonungum. Þá svarar Þórðr: „Ekki hafða ek ætlat at flýja óðul mín; enn með því at margir göfgir menn hafa sér þetta látit nægja, at byggja Ísland, þá má vera, at slíkt nökkut liggi fyrir". Síðan bjóst Þórðr til Íslandsferðar ok með honum bræðr hans, Steingrímr ok Eyjólfr, ok Sigríðr systir hans. Þau höfðu of lausafjár. Hann

hafði nítján menn á skipi með sér. Síðan lét hann í haf. Þat var öndvert sumar. Þeir váru mánuð í hafi ok kómu við Vestmannaeyjar, ok sigldu svá vestr fyrir landit, ok svá norðr fyrir Strandir, ok lögðu þar inn á flóann ok nær hinu nyrðra landinu, ok sigldu inn í einn fjörð, ok tóku þar land nær vetrnóttum. Skjótt kómu menn til þeira. Þeir spurðu, hvat fjörðr sá héti, er þeir váru at komnir. Þeim var sagt, at þeir váru komnir í Miðfjörð. Þeir lendu í Miðfjarðarósi. Þá var Miðfjörðr albygðr. Skeggi bjó at Reykjum, er kallaðr var Miðfjarðar-Skeggi. Hann var son skinna-Bjarnar. Því var skinna-Björn kallaðr, at hann var vanr at sigla í Austrveg kaupferð, ok færa þaðan gráskinn, bjór ok safala. Skeggi var garpr mikill ok einvígismaðr. Hann var lengi í víkingu. Ok eitt hvert sinn kom hann við Danmörk ok fór til Hleiðrar, þangat sem haugr Hrólfs konungs kraka var, ok braut hauginn ok tók á braut sverðit Hrólfs konungs, Sköfnung, er bezt sverð hefir komit til Íslands, ok öxina, er Hjalti hafði átt hinn hugprúði; enn hann náði eigi Laufa af Böðvari bjarka; því at hann fekk hvergi sveigt hans armleggi. Síðan bar Skeggi Sköfnung. Miðfjarðar-Skeggi var höfðingi mikill ok auðigr. Hann var frændstórr. Allir Miðfirðingar heldu hann fyrir höfðingja. Hafði Björn faðir hans

numit allan Miðfjörð. Var hann goðorðsmaðr yfir Miðfirði ok víða annarsstaðar. Eyjólfr hét góðr bóndi. Hann bjó á Ósi ok var ríkr maðr. Annarr bóndi er nefndr Þorkell. Hann bjó á þeim bæ, er á Söndum heitir, fyrir vestan fjörðinn, gegnt Ósi. Hann var lítilmenni, enn auðigr at penningum, ok vinr Skeggja at Reykjum. Þorkell hafði boðit Skeggja barnfóstr, ok var Eiðr sonr Skeggja at fóstri á Söndum í þann tíma, er Þórðr kom í Miðfjörð. Eyjólfr bóndi frá Ósi kom fyrstr manna til kaupmanna. Hann hafði tal við kaupmenn. Þórðr spurði, því bændr myndi svá seinir til skips. Eyjólfr kvað þat vana, at Skeggi kæmi jafnan fyrstr til skips, ok tæki þat af varningi, sem honum líkaði; svá tæki hann ok þat af kaupmönnum til sín, sem hann vildi, til vistar. Þórðr kvað mikit um ríkilæti hans — „ok er mér hitt sagt hér landsmanna vani, at finna kaupmenn af hafi komna ok frétta tíðenda“. Eyjólfr svarar: „Föru vit til fundar við Skeggja, ok man hann vel fagna þvílíkum manni sem þú ert“. Þórðr segir: „Heima man ek vera við skip mitt, ok bíða svá þess er at höndum kemr“. Þá mælti Eyjólfr: „Ek mun fara at finna Skeggja ok segja honum skipkvámuna“. Þórðr segir: „Mantu eigi gera sem þér líkar?“ Síðan skildu þeir; fór Eyjólfr til Reykja at finna Skeggja, ok sagði honum skipkvámuna ok svá

hverr stýrimaðr var. Skeggi kveðst gerla þekkja Þórð ok hans foreldra; kvað hann gegnan mann — „ok hefir ekki komit hingat til lands göfgari maðr né fremri“ — ok lét vel yfir honum. Eyjólfr bað Skeggja ríða til skips ok kjósa þat sem hann vildi af kaupmönnum heim til sín. Skeggi svarar: „Jafnan hefi ek raun af því, at þér unnið mér sæmdar af öllum hlutum, enn nú vil ek unna yðr einn tíma þeirar virðingar, at kjósa þat af kaupmönnum, sem þér vilið, því at engan vil ek til mín taka af þessum skipverjum. Enn þat ræð ek þér, at þú heitir því einu Þórði, at þú efnir vel, því at lítit man honum fyrir þykkja, at láta einnhvern til jarðar hníga, ef honum ríss við“. Síðan skildu þeir. Reið Eyjólfr til skips ok fann stýrimann ok sagði Þórði tal þeira Skeggja. Þórðr svarar: „Bezta ferr þér; enn sjá þykkjumst ek á slíku, at Skeggi vill ýfast við mér; þykkir mér ok meiri ván, at lítit tillæti veita ek honum“. Eyjólfr mælti: „Þat væri minn vili, at vér fyndim Skeggja“. Þórðr svarar: „Hvergi man ek fara; enn með því at Skeggi vill engan kaupmann til sín taka, at siti á aðra hönd honum í vetr, þá fæði hann strúg sinn á aðra hönd sér, meðan honum líkar“. Eyjólfr bauð Þórði til vetrvistar með sér heim til Óss, enn hann bað hann vista kaupmenn sína þar um fjörðinn. Þórðr þakkaði honum

boð sitt, enn kvaðst eigi vilja með honum vist hafa. Þórðr beiddist at Eyjólfr seldi honum á leigu landit um vetrinn, ok þat gerði Eyjólfr, enn hann fór bygðum á Torfustaði, því at hann átti þar annat bú, enn Þórðr tók við búi at Ósi. Síðan lét hann flytja heim farm allan, enn réð skipinu til hlunns. Með Þórði fóru heim bræðr hans ok systir ok allir skipverjar. Sitr Þórðr um kyrt þann vetr. Ekki lét Skeggi til sín taka; mælast þeir Þórðr ekki við, þótt þeir finnist. Eigi lætr Skeggi sem hann viti um kaup þeira Þórðar ok Eyjólfs eða breytni. Þórðr hafði fjölment ok var hinn mesti gleðimaðr, ok svá váru þeir allir bræðr. Þórðr varð skjótt vinsæll af heraðsmönnum. Heldr líkaði Skeggja þat lítt; þótti líklegt, at hann myndi vilja verða höfðingi yfir Miðfirði. Ok því öfundaði hann Þórð; því at hann var harðlyndr ok þoldi eigi at aðrir væri látnir jafnfram honum. Þórðr hafði leika um vetrinn, ok váru þeir bræðr at leikum ok Bæjarmenn, ok váru þeir engir at jafnbiði Þórði um allan fimleik ok afl. Þórðr var umsýslumaður mikill ok hinn mesti þjóðsmiðr. Um vetrinn reisti Þórðr ferju niðr við Miðfjarðarárós, ok var þar löngum um dagana; ætlaði hann at ferjan skyldi ganga til stranda at vári til fangs. Leið svá fram til jóla. Ok er kom at jólum, sendi Skeggi mann til Þorkels á Sanda, ok bauð

honum til jólaveizlu ok húsfreyju hans; bað hann ok at sveinninn Eiðr skyldi fara með þeim. Hann var þá ungr, ok þó nökkut á legg kominn. Síðan bjuggust þau heiman frá Söndum atfangadag fyrir jól, ok með þeim sveinninn Eiðr. Svá var veðri farit, at gerði á þey með regni, enn Miðfjarðará ófær, ok tók at leysa ána köflum hit efra, enn við fjörðinn var fært með skip. Ok er Þorkell setti fram skipit, kallaði Þórðr á hann ok mælti: „Ófær er áin, maðr!" segir hann. Þorkell svarar: „Gættu smíðar þinnar, ek man ferðar minnar". Réð Þorkell nú til árinnar; váru þau þrjú á skipinu. Ok er þau kómu á megin árinnar, leysti sem óðast ána ok fórst þeim seint; rak þau nú eftir ánni fyrir ísinum ok straumi; ok eigi létti fyrr enn hvelfdi skipinu; höfðu þau kaffarar ok helt við druknan. Enn með því at þeim var lengra lífs auðit, kom Þorkell þeim á kjöl; rak nú skipit til sjávar, ok gegnt því sem Þórðr var at smíðinni ok Steingrímr bróðir hans hjá honum. Þá kallaði Þorkell á hann Þórð til bjargar þeim. Þórðr segir: „Ek man gæta smíðar minnar, enn þú ferðar þinnar". Steingrímr mælti: „Ger vel, bróðir minn, ok hjálpa mönnunum; því at nú liggr líf þeira við, ok sýn ment þína". Þórðr kastar þá hinum yztum klæðum; síðan kastar hann sér til sunds ok legst út til skipsins, ok varð hann

at brjóta ísinn ok hrinda frá sér ýmsa vega. Ok er hann kom at bátnum, tók hann fyrst sveininn Eið ok lagði í millum herða sér, knýtti þar at utan einu snæri ok legst til lands með hann, ok bað Steingrím bróður sinn hjálpa við sveininum, svá honum ornaði, því at honum var kalt orðit. Síðan leitar hann út til skipsins ok tók konu Þorkels — ok var hon mjök dösuð — ok flutti hann hana til lands. Hit þriðja sinn legst hann til skipsins ok flytr Þorkel til lands, ok var hann at bana kominn af kulda. Steingrimr spurði: „Því fluttir þú sveininn fyrst?“ Þórðr segir: „Því flutta ek Eið fyrstan, at mér segir svá hugr um, at mér verði at þessum hinum unga manni mikit gagn, ok hann muni gefa mér líf; ènn því flutta ek Þorkel síðast, at mér þótti hann mest mega við kuldanum; enda þótti mér at honum minstr skaði“. Siðan tók Þorkell klæðaskifti; enn hann hrestist ok kona hans. Eftir þat fara þau hjón til Reykja, enn Þórðr bauð Eiði heim með sér til Óss. Eiðr kveðst þat gjarna vilja þiggja, ok var þar langan tíma. Enn nú er at segja frá því, at Þorkell kemr til Reykja ok sagði sínar eigi sléttar. Skeggi kvað hann mikla óhamingjuför farit hafa — „enn látið son minn eftir hjá þeim manni, sem mestr ofsamaðr er“ — kveðst svá hugr um segja, at þar myndi koma, at mikit væri gef-

anda til, at Eiðr hefði þar aldri komit til Þórðar. Enn er jólin liðu, fór Þorkell heim, ok kom um leið til Óss, ok bað Eið með sér fara. Eiðr svarar: „Eigi man ek með þér fara; skaltu eigi oftar setja mér fjörráð“. „Eigi vilda ek þér heldr bana ráða enn sjálfum mér“, segir Þorkell. Fór Þorkell heim, ok er hann ór sögunni.

4. Eiðr var Þórði jafnan fylgjusamr; enda var Þórðr alltillátssamr við hann. Þórðr var löngum at ferjusmíðinni niðri við ósinn ok Eiðr hjá honum. Þat var einn dag, at Þórðr var at skipsmíðinni ok sveinninn Eiðr hjá honum. Þórðr hafði jafnan hjá sér saxit Gamlanaut, ok svá var enn. Eiðr tók upp saxit ok lék at. Þetta sér Þórðr ok mælti: „Lízt þér vel á saxit, fóstri minn?“ Hann svarar: „Allvel“, segir hann. Þórðr mælti: „Þá vil ek gefa þér saxit“. Eiðr mælti: „Aldri man ek geta launat þér jafngóðan grip, enn vináttu mína vil ek gefa þér, fóstri minn, ok man hon þykkja lítils verð“. Þórðr svarar: „Haf þú þökk fyrir, fóstri minn, ok mantu bæði launa oft ok stórum“. Síðan fóru þeir Þórðr heim, ok sýndi Eiðr saxit öllum heimamönnum ok þótti allvænt um. Litlum tíma síðar kom Eiðr til Reykja at finna föður sinn. Skeggi tók honum ekki blítt ok spurði: „Því þótti þér þat fóstr betra, at vera með Þórði, enn þat fóstr, er ek

fekk þér með Þorkeli?“ Eiðr svarar: „Allólíkt er þetta fóstr fyrir alls sakir; því at Þórðr er mikils háttar maðr, ok má af honum gott hljóta; enn Þorkell er lítilmenni ok heimskr; hann vildi bana mér fyrir sakir óvizku ok forsjáleysis; enn Þórðr gaf mér líf; ok hann hefir gefit mér hinn bezta grip“. Skeggi mælti: „Af umsjá Þorkels mundi þat, er þú fekt líf; mundi hann eigi heldr vilja þér bana enn sjálfum sér eða konu sinni. Enn sjá vil ek þann grip, er þú lætr svá mikillega yfir, hvárt mér þykkir svá mikils um vert“. Eiðr sýndi honum þá saxit. Skeggi brá saxinu, ok leizt allvel á ok mælti: „Auðsét er þat, at þenna grip hafa átt tígnir menn, ok er þetta allmikil gersemi, ok eigi trúi ek, at hann hafi þvílíkan grip, svá fágætan, þér gefit“. Þá svarar Eiðr: „Eigi þykki mér þá líklegt, at þú munir styrkja mik til launanna, ef þú vilt eigi trúa, at hann hafi gefit mér“. Skeggi mælti: „Gjarna vilda ek at þú hefðir þenna grip eigi þegit“. Eiðr svarar: „Eigi lízt okkr þetta einninn“. Eftir þetta ferr Eiðr heim til Óss, ok varð fátt af kveðjum með þeim feðgum í því sinni. Þórðr fagnaði vel fóstra sínum ok spurði eftir tali þeira feðga. Eiðr sagði alt sem farit hafði. Þórðr svarar: „Slíks var mér at ván; ok allmjök vill faðir þinn ýfast við mér. Ok svá segir mér hugr, sem fleira muni til vand-

ræða með okkr föður þínum ok hans frændum enn sjá megi fyrir, hvern enda eiga man, ok mantu jafnan með miklum vanda verða í milli at ganga“. Eiðr svarar: „Gott væri, ef ek mætta nökkut gott at vinna í millum ykkar“.

5. Ásbjörn hét maðr. Hann var son Þorsteins hvíta ok Sigríðar systur Miðfjarðar-Skeggja. Hann kom út hingat til Íslands þetta sumar í Blönduósi í Langadal. Ok er Skeggi frétti útkvámu frænda síns, reið hann til skips, ok fagnar vel Ásbirni frænda sínum, ok býðr honum heim með sér við svá marga menn sem hann vildi. Þetta boð þiggr Ásbjörn, ok réð skipi sínu til hlunns, ok fór síðan heim til Reykja við þriðja mann. Ásbjörn var manna mestr ok hinn fríðasti maðr ok vel látinn. Hann var rammr at afli, svá varla fanst hans jafningi fyrir afls sakir. Hann var gleðimaðr mikill. Hann gekk jafnan til laugar at skemta sér. Ok einn dag gengu þeir Skeggi til laugar eftir vanda, ok lágu við laugina ok töluðust við. Þenna dag gekk Sigríðr frá Ósi til laugar með léreft sín, ok bjóst í þann tíma heim. Hon gekk þar hjá sem þeir lágu. Ásbjörn var drambsmaðr mikill at klæðabúnaði. Þeir sáu hvar konan gekk. Hon var í rauðum kyrtli ok hafði blá yfirhöfn; var konan bæði fríð ok mikil ok at öllu allvaskleg. Ásbjörn reis upp við olnboga ok leit um öxl til

hennar. Hon nam staðar ok leit til hans ok gekk síðan heim. Þá spurði Ásbjörn, hvat konu þat væri — „þykki mér ván, at sjá kona myndi geta ástir af mér“. Skeggi svarar: „Hon heitir Sigríðr ok er dóttir Þórðar Hörða-Kárasonar; enn þat ræð ek þér, at þú skiftir þér þar engu af við hana“. Ásbjörn spurði, því þat skyldi vera. Skeggi svarar: „Þeir bræðr hennar eru fullir ofrkapps ok hinir mestu óeirðarmenn. Hyggr þú, at þeir muni þér hlífa, ef þeim ríss við, þar sem þeir drápu Sigurð konung slefu, son Eiríks konungs?“ Ásbjörn svarar: „Þat hafða ek ætlat, at vera sjálfráði fyrir hverjum manni hér í landi“. Skeggi segir: „Þat ferr sem reynist, hvárt þú ert einhlítr áðr þér skilið, ef þú leitar nökkut á þá, framar enn þeim líkar“. Eftir þat gengu þeir heim.

6. Nú er frá því at segja, at Sigríðr kom heim til Óss; gekk Þórðr bróðir hennar í móti henni. Hann mælti: „Því ertu svá litverp, systir? ok lízt mér sem hann hafi fengit þér litar, Ásbjörn veisugalti; enn mart man verða í leikum, áðr enn hann fær þín“. Svá fór fram um vetrinn, at alt var kyrt. Aldri gat Ásbjörn Sigríðar. Knattleikar váru í millum Reykja ok Óss á Miðfjarðarísi; því at snimma lagði fjörðinn. Þá var gott til knárra manna í Miðfirði. Þórðr var knástr at leikum ok

Ásbjörn frændi Skeggja. Ekki var Skeggi at leikum, því at hann var af hinu mesta æskuskeiði, enn þó sem hraustastr til vápns; sat hann hjá ok þótti allmikit gaman at. Aldri mæltust þeir Þórðr við ok heldr var þar fátt í milli. Þat var einn dag, at Þórðr var at leik ok Ásbjörn, ok skyldu þeir á leikast. Ok einn tíma feldi Þórðr hann Ásbjörn allmikit fall, svá bops kvað í skrokkinum á honum. „Ok fell nú veisugaltinn", sagði Þórðr. Hann svarar fá um. Ok annat sinn, er þeir tókust til, þrífr Ásbjörn til Þórðar, svá at hann fell á kné. „Ok fór þar meyjarkinninn", sagði Ásbjörn, „ok væri þér varla kvæmt í leik með röskum mönnum". Þórðr segir: „Svá fremi veiztu þat, veisugalti, er vit reynum vápnaskifti, hvárr þá á upp til annars at sjá, er vit skiljum þann leik". Ásbjörn kveðst þess albúinn þá þegar ok hljóp til vápna; gengu menn þá í millum þeirra ok váru þeir skildir. Líðr nú af vetrinn. Reið Ásbjörn til skips síns um várit ok bjó þat til hafs. Skeggi reið til skips með Ásbirni við marga menn, því at honum þótti einskis ills örvænt fyrir Þórði. Sitr Þórðr heima ok lætr eigi sem hann viti. Ásbjörn kemr at máli við Skeggja: „Svá er mál með vexti, frændi, at mér leika kvánföng í hug, ok vil ek ráða ráði mínu". Skeggi segir: „Hvar er kona sú, er hugr þinn horfir

helzt á?“ Ásbjörn segir: „Ekki er því at leyna, at þat er Sigríðr, systir Þórðar at Ósi; hon er sú kvenna, at minn hugr stendr mest til at fá“. Skeggi svarar: „Ekki þykki mér þetta líklegt, at okkr muni þetta tjá; ok ófúss er ek til at flytja þetta mál við Þórð, at þeim óþokka, sem millum ykkar er áðr“. Ásbjörn kvað þat eina hafa í millum borit, at lítils var vert, ok kveðst eigi vilja hins bezta kvenkostar missa fyrir þat — „ef ek kann at fá“. Þar kom, at Skeggi hét at biðja konunnar fyrir hans hönd. „Þykki mér ráð“, segir Skeggi, „at ekki bregðir þú utanför þinni fyrir þetta“. Reið Skeggi heim, enn Ásbjörn fór utan þat sumar. Eigi miklu síðar enn Skeggi kom heim spurðist skipkváma í Hvítá í Borgarfirði. Ok er menn fréttu þat, fór fjöldi manns norðan ór sveitum til kaupa við kaupmenn, bæði ór Miðfirði ok annarsstaðar. Skeggi bjóst ok til skips at ríða með marga menn. Ok er Eiðr spurði, at faðir hans ætlaði til skips, mælti hann við Þórð: „Ætlar þú nökkut til skips, fóstri minn?“ Þórðr segir: „Því man ek síðr þurfa varning enn aðrir bændr? ok skal ek at vísu fara“. Eiðr mælti: „Ek vil ríða með þér ok heyra á mál manna, ok kynna mér svá kaupstefnu“. Þórðr segir: „Bæta man þat vára ferð, fóstri minn, at þú farir; segir mér svá hugr, at í þessarri ferð man ek þín mest þurfa, ef mínir

draumar vita nökkut". Eiðr mælti: „Hvat dreymdi þik, fóstri minn?" Þórðr segir: „Þat dreymdi mik, at ek þóttumst kominn til Hvítár í Borgarfirði ok eiga tal við útlenda menn, eigi sízt um kaup nökkur; ok í því kómu í búðina vargar margir, ok var mér mikill viðbjóðr við þeim; síðan réðu þeir á mik ok vildu drepa mik ok rifu af mér klæðin, enn ek brá sverðinu ok hjó ek í sundr einn varginn í miðju ok höfuðit af öðrum; síðan hlupu at mér vargarnir öllum megin, enn ek þóttumst verjast, ok varð ek mjök móðr, ok eigi þóttumst ek vita, hversu mér myndi vegna. Í því hljóp fram fyrir mik einn bjarnhúnn ok vildi verja mik, ok í því vaknaða ek. Nú þykki mér draumrinn tíðendavænlegr". Eiðr mælti: „Auðsét er þat, at þetta eru mannahugir illir til þín. Nú væri þat mitt ráð, at þú riðir jafnsnimma heiman ok faðir minn, þó at þit mælist ekki við". Þórðr mælti: „Gera má ek þat, fóstri minn, fyrir bæn þína". Nú bjóst Þórðr til ferðar ok Eiðr með honum. Ok er Þórðr bjóst, mælti Sigríðr systir hans: „Þat vil ek, bróðir minn, at þú kaupir mér skikkju mjök vandaða". Þórðr svarar: „Svá skal vera, systir; enn svá segir mér hugr, at skikkjan verði fullkeypt áðr lúki". Þeir Þórðr ok Eiðr riðu til skips jafnfram Skeggja; því at Eiðr bað Þórð

þess. Ok er þeir kómu til skips, tjölduðu þeir eina búð báðir.

7. Sá maðr kemr til sögunnar, er Jón hét. Hann bjó at Hvassafelli í Norðrárdal. Hann var vel fjáðr ok engi jafnaðarmaðr ok óvinsæll. Guðrún hét kona hans, ofláti mikill ok metnaðarfull. Bróðir hennar hét Auðólfr. Glúmr hét faðir þeira. Hann bjó at Skarðshömrum. Þeir ætluðu að ríða til skips í þann tíma er þeir Þórðr ok Skeggi váru við skip. Ok er þeir riðu heiman, mælti Guðrún við bónda sinn, at hann skyldi kaupa henni skikkju nökkura góða, því at hon var áburðarkona. Þessu heitr bóndi. Þeir ríða nú leið sína, þar til er þeir koma á Hvítárvöllu; þá var kaupstefna sem mest. Þeir Jón ok Auðólfr gengu um búðir. Þeir kómu í búð þess manns, er Þórir hinn auðgi hét, ok föluðu skikkju, ef til væri. Hann segir, kvað til vera skikkju — „ok man ykkr, bóndi, þykkja dýr“. Jón svarar: „Lát heyra, hvat gjalda skal“. Austmaðr mat skikkjuna. Jóni þótti of dýr. Auðólfr vildi kaupa láta, ok bauð at leggja til af sínu. Jón gekk frá. Ok er þeir kómu út, eggjaði Auðúlfr at kaupa skikkjuna — „ok hét ek því systur minni“. „Því skaltu eigi ráða?“ segir Jón, „ok göngum heim eftir verðinu“ — ok varð þetta dvöl nökkur. Þat er sagt, at þeir Þórðr ok Eiðr gengu um búðir ok föluðu

varning. Þeir kómu í búð Þóris ríka ok föluðu skikkjuna at Þóri. Þórir kveðst kenna Þórð ok hans foreldra — „ok vil ek eigi meta við þik; heldr vil ek, at þú þiggir skikkjuna“. Þórðr þakkaði honum — „ok vil ek þetta þiggja, ok láta hér liggja meðan ek geng eftir verðinu“. „Þat vilda ek“, segir Þórir, „at þú hefðir með þér“. „Engu man þat varða“, segir Þórðr, ok gengu þeir Eiðr at sækja verðit. Ok er Þórðr var í braut, koma þeir Jón ok Auðólfr inn í búðina ok báðu austmanninn þá láta til skikkjuna. Hann kvað þá selda skikkjuna — „því at þú vildir eigi þvílíkt við gefa, sem ek mat“. Jón kveðst þá hafa skyldu. Ok í því kómu þeir Þórðr ok Eiðr í búðina með skikkjuverðit. Þórðr greip til skikkjunnar. Auðólfr brá sverði ok vildi höggva til Þórðar. Jón hljóp ok at honum Þórði ok vildi höggva til hans. Þórðr brá skjótt sverðinu ok snerist at Auðólfi ok hjó í höfuðit; fell hann þegar dauðr á gólfit. Eiðr hljóp fyrir hann Þórð, er hann sá tilræðit Jóns, ok brá fyrir hann skildinum, enn tók skikkjuna undir hönd sér. Þetta sér Þórðr ok slæmir til Jóns með sverðinu, ok kom á hann miðjan, ok tók í sundr fyrir ofan mjaðmirnar. Förunautar þeira Jóns sóttu þá at honum. Þórðr hopaði út ór búðinni ok hljóp á einn raftabulung, ok varðist þaðan vel ok skörulega. Drifu þá til her-

aðsmenn ok Borgfirðingar, ok vildu hefna þeira Auðólfs. Eiðr ferr þá at finna föður sinn, ok biðr hann at veita Þórði lið með sínum mönnum. Skeggi segir: „Hvat hefir Þórðr at hafzt þess, at hann er eigi einhlítr?“ Eiðr segir: „Hann hefir vegit tvá menn“. „Hverir eru þeir?“ segir Skeggi. „Auðólfr ok Jón“, segir Eiðr. „Hvat varð til?“ segir Skeggi. Eiðr segir: „Þeir vildu ræna hann skikkju þeiri, er hann hafði keypt, ok annarr þeira vildi drepa hann, áðr enn ek hlífða honum; ok láttu eigi þá fæð, sem á millum ykkar hefir verit, svá ríkt ganga, at þú virðir meira enn þat, at hann er ór því heraði, sem þú ert; hann er ok minn lífgjafi ok fóstri“. Þá svaraði Skeggi engu. Eiðr gekk þá á braut ok þar til sem þeir sóttu at Þórði ok brá saxinu. Ok er Þórðr sá Eið fóstra sinn mælti hann: „Hafðu þik ekki í hættu fyrir mik“. Enn er Eiðr var út genginn ór tjaldi föður síns, þá stóð Skeggi upp ok mælti: „Rýta man göltrinn ef gríssinn er drepinn“. Tók hann þá Sköfnung ok gekk þangat til sem þeir sóttu at Þórði; hafði hann varizt svá drengilega, at þeir höfðu engu sári á hann komit; enn hann hafði sært marga menn. Ok er Skeggi kom til, gekk hann svá hart at, at þeir hrukku frá, er áðr höfðu sótt at Þórði. Síðan kom Skeggi á sættum með þeim; skyldi hann einn gera um

öll málin. Hann lauk þegar upp gerðinni. Skyldi Þórðr greiða tvau hundruð silfrs fyrir víg Jóns, enn Auðúlfr falla óheilagr fyrir fjörráð ok tilræði við Þórð. Þeir menn, sem sárir höfðu orðit fyrir Þórði, skyldu hafa sár sín bótalaus fyrir fjörráð ok atsókn; ok með þessu skildu þeir. Reið Skeggi heim, þá er hann var búinn. Þórðr, reið jafnfram norðr, ok Eiðr með honum, ok töluðust þeir Skeggi ok Þórðr ekki við á allri þessarri leið. Þeir ríða þar til, er þeir koma at Miðfjarðará. Þá mælti Skeggi: „Hér munu vér af baki stíga; því at ek á við þik, Þórðr, erendi"; ok svá gerðu þeir. Þá mælti Skeggi: „Ásbjörn frændi minn bað mik vekja bónorð fyrir hans hönd, ok vill hann láta biðja Sigríðar, systur þinnar; ok vil ek nú vita hversu þú vilt þessum málum svara". Þórðr segir: „Litla vináttu á ek við Ásbjörn; hefir þú ok mér verit engi vin hér til; ok ekki kom mér þat í hug, at þú myndir hingat leita tengda fyrir frændr þína; enn veit ek, at Ásbjörn er stórborinn maðr og ríkr, ok mikilmenni af sjálfum sér; enn eigi veit ek, hversu bræðrum mínum eða henni er þetta kaup gefit". Skeggi svarar: „Því kveð ek þik at málinu, heldr enn bræðr þína, at ek veit, at þeir vilja þínum ráðum hlíta, bæði um þetta ok alt annat". Þórðr svarar: „Líklegir þykki mér þeir til vera at gera eftir mínum vilja; enn ekki gef

ek hana nökkurum manni, utan hennar samþykki sé til; enn ván þykki mér, at ekki brjóti hon þat á bak, er ek ræð“. Þá segir Eiðr: Þat vilda ek, fóstri minn, at vel svarir þú föður mínum um bónorðit, ok virðir mikils hans flutning“. Þórðr segir: „Svá skal vera; því at mikla liðsemd veitti Skeggi mér í þessarri ferð ok þat man ek nú láta á sjá; því at ek man gera kost á um bónorðit fyrir þinn flutning, Skeggi. Hon skal sitja í festum þrjá vetr; ok ef Ásbjörn kemr eigi út innan þeirra þriggja vetra, þá eru laus þessi mál; kemr hann fyrr til lands, þá er hann kominn til ráðahags með Sigríði“. Þessu játar Skeggi. Réttir Þórðr þá fram höndina, ok tekr Skeggi handsöl; váru þegar váttar at heitorði. Þá mælti Skeggi: „Nú hefir þér vel farit, Þórðr, enn hagskifti var þat, er systir þín fekk skikkjuna, heldr enn kona Jóns; þykki mér ok meiri ván, at Borgfirðingar megi minni til reka, hverr yðarr fundr varð; man ek lengja nafn þitt ok kalla þik Þórð hræðu“. Þórðr sagði: „Vel líkar mér þat, þó þeir hafi nökkurar menjar minnar þarkvámu, ok svá þykki mér ok engi forþokki á nafni þessu; enn svá segir mér hugr um, at sjaldan muni hræðulaust í þessu heraði“. Eftir þetta riðu þeir heim. Ok er Þórðr kom heim, var honum vel fagnat. Hann var spurðr tíðenda. Hann sagði af hit ljósasta. Síðan kallaði hann

systkin sín til tals við sik, ok sagði þeim heitorðit. Sigríðr svarar: „Bráðráðit þykki mér þú, bróðir, gert hafa um heitorðit mitt, er ek var ekki at frétt áðr". Þórðr segir: „Þat kaup skal ekki framar, enn þú vilt samþykkja". „Þess var mér ván at þér; vil ek ok þinni forsjá hlíta hér um". „Þórðr bað hana hafa þökk fyrir andsvörin; síðan fekk hann henni skikkjuna, ok sagði henni um viðskifti þeira Jóns ok Auðúlfs, ok kvað vísu:

(2) Tvá lét ek Fáfnis fitjar
falla þar til jarðar
ýta, leifnis lautar
lind fagrvita, kindar;
áðr vildu þeir öldu
eitr þvengs bana veita
brands með benja vöndum
bings, mær, skerðendr særi.

„Slíks var at ván", segir hon. Hér eftir sitr Þórðr heima um kyrt, ok var Eiðr jafnan með honum.

8. Þetta sama sumar kom skip í Blönduós í Langadal. Þar kom út Ormr, systurson Skeggja ok bróðir Ásbjarnar. Enn er Skeggi frétti útkvámu frænda síns, ríðr hann til skips, ok býðr Ormi heim með sér til vetrvistar, ok fór Ormr heim með honum. Ormr var svá háttaðr, at hann var hverjum manni meiri ok sterkari, rammr at afli ok hinn vasklegasti, ok fullr af ofrkappi, ok þótt engi sinn jafningi. Hann var hinn mesti vígamaðr, ok fullr upp ójafnaðar.

Þat var einn dag, at Ormr gekk til laugar, at Sigríðr frá Ósi var þar fyrir, ok ein kona með henni. Honum fanst mikit til hennar, ok spurði eftir, hvat kona hon væri. Honum var sagt, hvat hon hét, ok svá ætt hennar. Hann kom at máli við Skeggja ok mælti: „Svá er mál með vexti, at ek vilda, at þú bæðir Sigríðar frá Ósi til handa mér“. Skeggi svarar: „Þat man ek eigi gera við þessa konu; enn biðja vil ek hverrar annarrar konu sem þú vilt til handa þér“. Ormr svarar: „Annathvárt vil ek at þú biðir Sigríðar, ellegar engrar“. Skeggi segir: „Því mynda ek biðja festarkonu Ásbjarnar bróður þíns?“ Ormr segir: „Þat hirði ek aldri, þó hon sé hans festarkona; viltu eigi biðja hennar fyrir mína hönd, þá man verða róstumikit í heraði; því at þá skal ek fífla hana, ok munu bræðr hennar þat banna, enn ek man ekki þat hirða; mantu þá verða til at hlutast“. Þá sagði Skeggi: „Eigi man Sigríðr fyrir þér fíflast láta; ok ætlar þú þér mikla dul, at fá hennar svá ósæmilega; ok man þér þetta draga til skammæðar; því at velta hefir Þórðr látið þyngra hlass, þar þeir bræðr drápu Sigurð konung slefu Gunnhildarson“. Ormr segir: „Verðr þat sem má; á þetta skal hætta, ef þú vilt eigi biðja konunnar mér til handa“. Skeggi segir: „Heldr vil ek fara með þessum orðum, enn vandræði standi af; ok mantu þó

illa við una, hversu sem svarat verðr". Eiðr varð þessa varr, er hann var á kynnisvist at Reykjum með föður sínum. Þeir feðgar gera Þórði orð, at hann komi til Reykja. Þórðr fór til Reykja, ok bræðr hans með honum. Skeggi heilsar Þórði glaðlega. Hann tók því vel, ok hvat undir orðsendingu hans væri. Skeggi segir: at Ormr frændi hans vildi fá Sigfrétti, ríðar systur hans. Þórðr segir: „Undarleg málaleitan er slíkt af þinni hendi; því at mér lízt Ormr, frændi þinn, meira eiga varit í fors ok óvizku, enn hamingju; er ok eigi ólíklegt, at þat reyni af bragði; eða veit hann eigi áðr, at konan er föstnuð bróður hans?" Skeggi mælti: „Ormr er eigi heima, ok er riðinn út í Langadal til skips". Eiðr mælti: „Þat vilda ek, fóstri minn, at þú gerðir á nökkurn kost fyrir flutning föður míns". „Svá skal vera, sem þú biðr", segir Þórðr, „at á skal gera kostinn fyrir bænarstaðinn þinn ok flutning Skeggja; enn engan mynda ek á gera, ef Ormr hefði sjálfr beðit konunnar. Þau andsvör vil ek, Skeggi, gefa þínu máli, at þat er fyrst, at ek vil engu því bregða við Ásbjörn, sem ek hefi honum lofat; ek vil, at Ormr fari utan í sumar, ok veri utan tvá vetr, enn eigi ván ráða, ef Ásbjörn kemr eigi til". Skeggja þótti allvel svarat, ok höfðu hér við vátta. Reið Þórðr heim til Óss ok Eiðr með honum. Lítit

gaf Sigríðr sér um þetta. Líðr nú þar til, er Ormr kemr heim, ok hafði búit skip sitt. Ormr spurði Skeggja at um erlendislok kvánbænanna. Skeggi sagði alt sem farit hafði. Ormi þótti Skeggi hafa laust fylgt. Skeggi bað hann þá virðing á leggja, sem hann vildi. Ormr bað hann hafa af sér enga þökk fyrir málalokin, ok varð reiðr mjök; kveðst aldri hirða, hvárt Þórði líkaði vel eða illa — „skal hon þá vera friðla mín“. Skeggi kvað hann furðu óvitran mann, er hann talaði slíkt. Eigi hafði Ormr heima verit, svá at nóttum skifti, áðr hann reið til Óss, ok settist á tal með Sigríði. Hon bað hann eigi þat gera; kvað Þórði mundu þykkja verr — „ok mantu finna skjótt missmíði á, ef þú gerir eigi at“. Ormr kvaðst hvergi varbúinn við Þórði, hvat sem þeir skyldi reyna. Hon sagði þat ok líkast, — „at þat reynir þú, ef þú venr hingat kvámur þínar; máttu til þess ætla, at ek man mér engu af skifta um þat, er til þín heyrir, meðan ek spyr ekki til Ásbjarnar, bróður þíns“. Skildu þau talit. Þórðr var at ferjusmið niðri við ósinn, ok ætlaði at halda henni til Stranda eftir skreið, ok fara sjálfr með. Ormr kom þrjá daga í samt til Óss. Ok þá talaði Þórðr við Orm: „Þat vil ek, Ormr, at þú hafir eigi hingat kvámur þínar til óþyktar við mik, enn ósæmdar við systur mína“. Ormr svarar um heldr illa

ok kveðst sjálfráði verit hafa ferðar sinnar fyrir hverjum manni, ok kveðst hyggja, at svá skyldi enn vera. Þórðr kvað þá eigi báða uppi skyldu, ef hann kæmi hinn fjórða daginn. Ormr lét af kvámum nökkurar nætr. Þórðr bjó ferjuna. Ok er hann var búinn, var þat einn morgin, at veðr var gott; þá ætlaði Þórðr at sigla út ór ánni. Heimakona gekk inn at Ósi, ok kvað gott veðr at þvá léreft sín. Sigríðr var vön at þvá léreft sín í læk þeim, er fellr hjá garði at Ósi. Hon fór með léreftin ok konan með henni. Þenna morgin hefir Ormr njósn af, at Þórðr man brátt sigla. Hann lætr taka sér hest. Ekki veit Skeggi til þessa. Síðan tók hann vápn sín. Hann reið út til Óss, og þangat í hvamminn, sem Sigríðr var. Hann sté af hestinum ok batt hann; síðan leggr hann af sér vápnin, ok gengr til hennar Sigríðar, ok setr hana niðr, ok leggr höfuð í kné henni ok leggr hennar hendr í höfuð sér. Hon spurði því hann gerði slíkt,— „því at þetta er á móti mínum vilja; eða mantu eigi ályktarorð bróður míns? ok man hann þat efna; sjá þú svá fyrir þínum hluta“. Hann segir: „Ekki hirði ek um grýlur yðrar“. Ok er Ormr kom í hvamminn, brá hon við heimakona, ok hljóp ofan til ferjunnar, ok sagði Þórði, at Ormr var kominn í hvamminn til Sigríðar. Þórðr brá skjótt við, ok tók sverð sitt ok skjöld. Hann hljóp upp

í hvamminn. Ormr lá í knjám Sigríði. Þórðr hljóp at Ormi ok mælti: „Statt þú upp og ver þik; er þat nú eigi verra, enn krjúpa at konum ok hörfa við mér“. Ormr brá við, ok seildist til sverðs síns, ok í því hjó Þórðr til Orms ok í sundr hinn hægra handlegginn. Í því brá Ormr sverðinu; ok í viðbragði hans brotnaði fótleggr hans. Þá hjó Þórðr höfuð af Ormi, ok gekk síðan heim til Óss, ok lýsti vígi Orms á hönd sér. Sigríðr bað Þórð bróður sinn forða sér. Hann brosti at orðum hennar ok sagði: „Hvergi man ek fara; því at ek kann engar leiðir; man ek senda mann til Reykja at segja Skeggja vígit Orms“. Hon segir: „Undarlegr maðr ertu, bróðir, því at Skeggi man skjótt hér koma, ok hefna frænda síns, með fjölmenni, ok hefir þú ekki megn at standa í stríði við hann, þó at þú sér garpr mikill“. Þórðr kveðst ekki at því fara. Síðan fann hann sauðamann sinn, ok bað hann fara til Reykja, ok segja Skeggja vígit. Hann kveðst þessa ófúss, enn lézt þó fara mundu, ef Þórðr vildi. „Seg ok þat með, at Skeggi láti færa í braut afglapa sinn“. Sveinninn fór sem hann bað, ok sagði Skeggja vígit Orms frænda síns. Skeggi varð reiðr mjök. Sveinninn mælti: „Þat bað Þórðr mik segja þér, at þú skyldir láta flytja í brautu afglapa þinn“. Skeggi safnar nú mönnum at sér, ok ríðr út til Óss. Enn Þórðr var

heima við hinn tíunda mann, ok býst til varnar, þegar hann sér ferð Skeggja. Þar váru þeir bræðr báðir. Allir váru þeir vel vápnaðir. Kveðst Þórðr nú hvergi mundu vægja fyrir Skeggja; kvað nú vel, at þeir reyni með sér. Þat er at segja, at þenna morgin hafði Eiðr farit til stóðhrossa sinna í Línakradal; þau hafði Þórðr gefit honum. Ok er hann frétti vígit Orms, skundaði hann heim til Óss, og vildi koma fyrr enn faðir hans; ok þat gekk honum. Enn er hann kom heim, sá hann viðrbúnað þeira, og tók vápn sín, ok gekk í lið með Þórði fóstra sínum. Þórðr mælti: „Eigi vilda ek, fóstri minn, at þú værir at þessum fundi; því at ek man nú ekki hlífa föður þínum, heldr enn öðrum manni ef hann sækir at". Eiðr segir: „Hjá þér man ek vera, fóstri minn, hvat sem í gerist; því at eitt skal yfir okkr ganga; var mér þat þá í hug, er þú gaft mér líf, at ek skylda mitt líf leggja við þitt líf". Þórðr segir: „Þá mantu mér bezt gefast, er mér liggr mest á". Ok þá er þeir höfðu við talazt, kom Skeggi við marga menn. Skeggi var hinn reiðasti. Ok er hann sér Eið, son sinn, í liði Þórðar, stöðvaði hann flokk sinn. Þórðr kastaði orðum á Skeggja ok bað hann at sækja; „því at nú er ek albúinn at höggva uxann, þó feitr sé; því at nú er helzti gamall orðinn". Þá segir Skeggi: „Eigi man ek at

sækja; því at ek vil eigi berjast við Eið; enn oft mantu til glæpa stefna". Þórðr segir: „Meirr ætla ek þér til koma hræðsla, enn huggæði, ef þú sækir nú eigi at". Skeggi svaraði engu, ok reið frá ok heim. Ormr var heygðr í Miðfjarðarnesi.

9. Nú verðr að nefna fleiri menn til sögunnar. Þorvaldr hét maðr, góðr bóndi. Hann bjó í Langadal á þeim bæ, er heitir í Engihlíð. Hann var læknir góðr. Hann átti tvá sonu; hét annarr Einarr, enn annarr Bjarni. Indriði hét maðr, ok félagi Orms. Hann var mikill maðr, ok vígr hverjum manni betr, ok hinn bezti drengr. Hann var kominn út í Kolbeinsárósi. Hann var þá búinn til siglingar, er þetta var tíðenda. Özurr hét maðr. Hann bjó í Skagafirði á þeim bæ, er á Grund heitir. Hann var Arngrímsson. Jórunn hét móðir hans, ok var systir Miðfjarðar-Skeggja. Özurr var höfðingi mikill, því at hann hafði goðorð um hinn efra hlut Skagafjarðar ok út til móts við Hjaltasonu. Hann var ódældarmaðr, ok ekki var hann vinsæll; meiri ok sterkari, enn flestir menn ótrúr og undirhyggjufullr. Þórhallr hét maðr. Hann bjó á Miklabæ í Óslandshlíð. Ólof hét kona hans. Hon var væn kona, ok hinn mesti skörungr. Þórhallr var vellauðigr at fé; engi var hann kempa kallaðr ok heldr hræddr, ok at öllu hit mesta lítilmenni. Hann var hælinn ok hinn mesti skrumari, ok þóttist flest ráð

kunna. Ólof húsfreyja hans var Hrolleifsdóttir, þess er nam Hrolleifsdal upp af Sléttahlíð. Hon var fyrir þeim um alla hluti. Hafði hon verit gefin honum til fjár. Hon var ung, enn Þórhallr við aldr. Hon var læknir góðr. Kálfr hét bóndi einn í Hjaltadal. Hann bjó á Kálfsstöðum. Hann var mikilhæfr bóndi.

10. Nú er þar til at taka at Ósi, er Skeggi hefir heygja látið Orm, frænda sinn. Hann sendir mann norðr til Indriða, félaga Orms, at segja honum vígit; biðr hann búast norðan, ef hann vill nökkut leita til hefnda eftir félaga sinn; því at hann hafði svarizt í fóstbræðralag við Orm, áðr þeir fóru til Íslands. Indriði brá við skjótt ok tók vápn sín. Hann hafði hjálm ok skjöld rauðan, mikit krókaspjót í hendi, gyrðr bitrlegu sverði. Honum fylgdu tveir austmenn ok aðrir tveir íslenzkir menn. Indriði reið frá skipi, þá er hann var búinn. Nú er þar til að taka, er þeir Þórðr ok Skeggi skildu at Ósi, at Eiðr talaði við Þórð: „Þat vilda ek fóstri minn, at þú riðir af heraðinu fyrst, en ek man annast um bú þitt, meðan þú ert á braut“. Þórðr segir: „Þú skalt ráða; enn ekki er mér mikit um að flýja bólstað minn“. „Svá hlýtr nú at vera at sinni“, sagði Eiðr, „því at eigi kenni ek kapp föður míns, ef þér dugir at sitja samtýnis við hann við svá búit“. Síðan bjóst Þórðr at heiman. Hann tók vápn

sín, skjöld ok hjálm, sverð ok spjót. Bræðr hans buðust til ferðar með honum. „Eigi vil ek þat“, sagði Þórðr, „því at ek vil ykkr í engi vandræði leiða með mér; enn hafið áðr í engum vígaferlum staðit með mér; ok haldið kyrru fyrir með fóstra mínum, þar til fleira verðr til tíðenda“. Síðan sté hann á bak ok bað alla heimamenn vel lifa. Síðan reið hann upp á háls til Línakradals ok einn maðr með honum til leiðsagnar. Hann léttir eigi fyrr leið, enn hann kemr út í Langadal til Engihlíðar síð um kveldit. Hann hafði grímu yfir hjálminum ok duldist. Synir Þorvalds þóttust kenna hann ok sögðu föður sínum. „Ok ef hann er, man tíðendum gegna, er hann ferr huldu höfði um heraðit“. Bóndi spurði hinn mikla mann at nafni. Hann sagðist Þórðr heita. „Ok ertu Þórðr hræða?“ Hann segir: „Kalla máttu svá, ef þú vilt; sá er maðrinn“. Bóndi segir: „Hverju gegnir um ferðir þínar?“ Þórðr segir vígit Orms ok allan tilganginn, ok kvað vísu:

(3) Fátt kann ek fleygi hrotta,
fegring um vák, segja;
áðr vildi sá öldu
ósæma Gná ljósa.
Því varð ek bráðr, at brúði
blakkrennir nam spenna
vágs; enn vildi eigi
Vár unna bliks dára.

Þorvaldr sagði: „Mikil tíðendi segir þú, víg

Orms, frænda Skeggja, ok munu margir frændr eftirsjá veita með Skeggja". Þórðr kvað vísu:

(4) Veitk at eftir ýti
ormreitar munu leita
frændr, ok vilja vendi
vápndöggvar mik höggva.
Eigi veitk, þót ýti
egg reiði fram Skeggi
ríkr, hvárt ek renn frá leiki
reinarelds fyr einum.

Þorvaldr segir: „Eigi er þat ok víst; eða hvert ætlar þú nú at ríða?" Þórðr svarar: „Norðr ætla ek fyrst til skips, er uppi stendr í Kolbeinsárósi, hvat sem þá legst fyrir". Þorvaldr bauð honum Einarr son sinn til fylgdar, því at Þórði váru leiðir ókunnigar; skyldi hann fylgja honum norðr ór Vatnsskarði, þar til sem leiðir skildust. Þórðr þakkaði honum, ok dró fingrgull af hendi sér ok gaf Þorvaldi. Bóndi þakkaði, ok bað hann sín vitja, ef honum líkaði. „Segir mér svá hugr, at þú munir í þessarri ferð verða reyndr um vápnfimi ok karlmensku; mantu svá eiga við at sjá, at Özurr frændi Orms man sitja um líf þitt, þá hann fréttir; því at hann er höfðingi mikill ok ódeildarmaðr". Þórðr kvað þat fram koma um sinn hag, sem lagit yrði — „ok er ekki mark at mínum ættarfylgjum, ef eigi týna nökkurir frændr Orms fyrir mér lífi, áðr enn ek lýk nösum; enn vel ferr þér, bóndi, ok haf þökk

fyrir; man ek þiggja þína vináttu, ef ek þarf til at taka". Síðan reið Þórðr á braut ok Einarr með honum; skildu þeir Þorvaldr með vináttu. Þeir ríða upp eftir Langadal ok norðr Vatnsskarð. Ok er þeir kómu norðr ór skarðinu, skildi þá á um leiðir; vildi Þórðr ríða um Grindarhóla, ok hann réð. Þeir riðu til Arnarstapa ok áðu þar. Þórðr kvað sér svefnhöfugt, ok kvað sækja at sér ófriðarfylgjur.

11. Nú er þar til at taka, er Indriði fréttir víg Orms félaga síns. Hann reið frá skipi ok með honum fjórir menn: tveir norrænir; hét annarr Sigurðr, enn annarr Þorgrímr; þeir váru hinir víglegustu menn. Aðrir tveir váru íslenzkir menn; hét annarr Bárðr, enn annarr Þorfinnr, miklir menn ok sterkir. Þeir váru vel vápnaðir. Þeir riðu sem leið liggr upp eftir Skagafirði til Vatnsskarðs þenna hinn sama dag sem Þórðr reið um skarðit. Nú sjá þeir Þórðr reið fim manna með vápnum. Þórðr spurði förunaut sinn, hverja hann kendi þar ríða. Hann sagði: „Eigi kann ek mann at kenna, ef þat er eigi Indriði stýrimaðr, fóstbróðir Orms, með rauðan skjöld ok allmikit krókaspjót í hendi". Þórðr svarar: „Vera má svá, at Indriði vili hafa minn fund. Eða hvers liðs á ek þar ván sem þú ert?" Hann sagði: „Eigi er ek vígamaðr, ok eigi má ek mannsblóð sjá; ok er þat ilt at vita, ef þú skalt

látast fyrir þeim". Þórðr kvað eigi víst, — „hverr skipstjórnarmaðr man vera í kveld at skipi Indriða". Eftir þetta býst Þórðr til varnar; enn mein kvað Þórðr þat, at félagi hans var huglauss, ok kvað vísu:

(5) Eigi skal ek fyr ýti flýja
undalogs at þessum fundi
— gegnir skulu þat fleygjendr fregna
flæðabáls — á þessum hálsi;
heldr ætla ek hjálmi faldinn
hrottasöng at fremja löngum,
eikikráks þót at mér sæki
ýtar at þessi vápnamessu.

Ok er þeir fundust, frétti Indriði hvat Orm dveldi. Þórðr segir, ok kvað Orm hafa keypta sér staðfestu á Miðfjarðarnesi. Síðan sagði hann honum vígit — „ok hefndu hans nú; því at ekki mantu í betra færi komast við mik enn nú". Indriði kvað svá vera skyldu. Síðan sækja þeir allir at honum. Sigurðr austmaðr leggr til Þórðar með spjóti, ok kom í skjöldinn ok rendi út af ok niðr í völlinn. Hann laut eftir laginu. Ok er Þórðr sá þat, hjó hann til hans; kom þat á Sigurð miðjan, ok tók í sundr fyrir ofan mjaðmirnar. Í þessu hjó Þorfinnr til Þórðar, ok kom í skjöldinn, ok sneið af mikinn mána af skildinum. Þórðr hjó á fótinn Þorfinni fyrir ofan kné ok tók af fótinn. Þórðr bað Indriða betr at sækja — „ef þú vilt hefna félaga þíns". Indriði hleypr at

Þórði ok veitir honum mikla atsókn. Þeir sóttust lengi; enn svá lauk, at Indriði fell fyrir Þórði, ok flakti allr í sundr af sárum. Þá hljóp Þórðr at förunautum Indriða, ok var eigi langt þeira vápnaviðskifti áðr Þórðr drap þá báða. Eftir þetta settist Þórðr niðr ok batt sár sín, því at hann hafði fengit mörg sár ok stór. Hann gengr at Indriða ok spurði, ef hann myndi vera græðandi. Hann segir: „Þess þykki mér ván, ef læknar koma til“. Þá tók Þórðr til Indriða ok kipti honum ór blóði, ok lætr hann á bak hesti sínum. Eftir þat tekr Þórðr hest sinn ok ríðr vestr í Bólstaðarhlíð ok segir þar tíðendin. Síðan reið hann með Indriða í Engihlíð. Þorvaldr fagnar vel Þórði, ok býðr honum allan þann greiða, sem hann vill þiggja, ok spyrr tíðenda. Hann segir bardagann at Arnarstapa ok fim manna lát — „enn því er ek hér kominn, at ek vilda, at þú græddir Indriða; því at aldri fær vaskara mann“. Þorvaldr kvað þat skylt vera. Tók hann við Indriða, ok bjó honum kerlaug ok fægði sár hans, ok hafði hann engi banvænleg sár. Þorvaldr býðr Þórði lækning. Hann kveðst eigi þat vilja — „man ek norðr leita á landit, hvat sem fyrir verðr“. Indriði tók til orða: „Nú er svá komit, sem þér megið vita, at ek hefi leitat til hefnda við Þórð eftir Orm; enn því skifti svá til, at fellu fyrir Þórði fjórir mínir félagar,

enn ek sárr til ólífis; ok fór þat sem ván var með okkr Þórði, því at hann er engum manni líkr um vápnfimi. Nú er ráð mitt, Þórðr, at þú ríðir norðr til skips míns, ok bíð mín þar. Ólof heitir húsfreyja á Miklabæ. Hon er kvenskörungr ok hinn bezti læknir; beið hana viðtöku, þar til sem ek kem norðr, ok lækningar. Özurr heitir bóndi, er býr at Þverá í Skagafirði. Hann er frændi Orms, er þú vátt. Hann man sitja um líf þitt". Þórðr bað hann hafa þökk fyrir tillögin — „enn fara man ek ferða minna fyrir Özuri, sem ek hefi ætlat". Eftir þetta reið Þórðr norðr yfir Skarð til Skagafjarðar ok alt til skips. Hann kom til Miklabæjar síð um kveldit, ok fann bónda ok spurði bóndi hann at nafni. Þórðr nefndi sik. Þórhallr segir: „Heyrt hefi ek þín getit oft. Hvat heldr þik til hérkvámu?" Hann sagði honum fundinn þeira Indriða ok vígin, ok kvað vísu:

(6) Háðak víst í víðu
Vatnsskarði sókn harða;
þar lét ek fjóra fjörvi
fleinsýnendr týna;
enn Indriði unninn
ítr varð í byr rítar;
þeim gafk líf, er Leifa
láðdýri kann stýra.

Þórhallr kvað hann mikinn afbragðsmann — „ok lízt mér svá, sem þú munir vera sárr mjök". Þórðr kvað ekki mikit bragð at því,

enn lézt þó hafa skeinur nökkurar. Í þessu kom húsfreyja út. Hon mælti: „Hverr er þessi hinn mikli maðr, er hér er kominn?“ Þórðr segir til sín. Hon kveðst heyrt hafa hans getit jafnan, ok bað hann af baki stíga ok dveljast þar náttlangt. Þórðr bað húsfreyju hafa þökk fyrir. Þórhallr mælti: „Vandhæfi þykki mér á viðtöku þessa manns; ratat í mikil vandræði í vígaferlum, enn maðrinn mjök sárr ok þarf lækningar; eru ok miklir menn til eftirsóknar og hefnda eftir Orm; þykki mér svá, sem sá muni hvártki sjá fyrir fé eða fjörvi, sem honum veitir nökkura hjálp“. Þá segir húsfreyja: „Eigi lízt okkr þetta einn veg; þykki mér, sem sá muni betr hafa, er honum veitir nökkura hjálp; vil ek bjóða þér, Þórðr, at vera hér svá lengi, sem þú vilt, ok at binda sár þín ok græða þik, ef þess verðr auðit“. Þórðr þakkaði henni, ok kveðst þetta þiggja mundu, ef bóndi samþykkir. Þórhallr sagði nú enn fara — „sem vant er, at þú mant vilja ráða; man ek heita Þórði, at vera honum trúr í öllum hlutum; má ek halda tungu minni um hérvist Þórðar“. Síðan sté Þórðr af baki, ok fylgdi húsfreyja honum í eitt útibúr, enn bóndi tók af hesti hans. Húsfreyja setti borð fyrir Þórð, ok fór hann til matar. Eftir þat bjó hon honum kerlaug ok fægði sár hans; hafði hann mörg sár ok stór. Þórðr var á Miklabæ á laun,

þar til sem hann var heill orðinn allra sára sinna. Þá talaði Þórðr við Þórhall bónda ok húsfreyju: „Svá er nú komit, at ek er heill orðinn sára minna, ok vil ek ekki lengr fara huldu höfði, eða vera hér lengr enn ykkr hjónum líkar vel“. Húsfreyja segir: „Þat er minn vili, at þú sér hér, þar til sem einnhvern veg slítr ór málum þessum“. Þórhallr segir: „Þat vil ek, at Þórðr sé hér í vetr; enn þó er mér sagt, at Özurr at Þverá muni ætla at sjá eftir hefndum við þik“. Þórðr kveðst eigi þat hirða; má þat eigi víst vita, hvárr hellum hleðr at höfði öðrum“. Einn dag reið Þórðr til skips; var þat lagit út undir Elínarhólm. Ok í þann tíma kom Indriði til skips. Höfðu hásetar búit skipit meðan Indriði var í Engihlíð. Indriði bauð Þórði at fara utan með sér; enn ekki kveðst hann mega austr halda fyrir frændum Orms, er bæði váru margir ok ríkir — „enn sætzt hefi ek um víg öll fyrir þína hönd, þau sem urðu á fundi okkrum; hefi ek bætt þau mínum penningum“. Þórðr þakkaði honum alt þetta, ok dró gullhring af hendi sér ok gaf honum; enn ekki lézt hann utan fara at sinni. Eftir þetta skildu þeir með vináttu; ok fór Indriði utan, ok er hann ór sögunni. Þórðr reið á Miklabæ. Þórhallr tók allvel Þórði, ok kvað þat vel, at hann fór eigi utan — „hefir þú hér dvalizt um hríð,

ok líkar mér vel við þik; veit ek ok, at húsfreyja vill, at þú sér hér þeim stundum, sem þú vilt; er ek ok maðr barnlauss; ok er gott, at gera slíka menn sér at vinum ok styrkja þá með penningum, þótt í nökkut falli; vantar mik hvártki hug né vit til ráðagerða, ef Özurr slæst á fjandskap við þik". Þórðr tók vel undir þetta. Þá segir húsfreyja: „Eigi vilda ek, Þórðr, at þú tryðir mjök á vísdóm Þórhalls né brautargengi; enn vel ætla ek, at þú reynir um sinnsakir, ef þú þarft til at taka, um garpskap Þórhalls". Þórðr dvelst með Þórhalli um vetrinn.

12. Ketill hét bóndi. Hann bjó inn frá Óslandi. Hann hafði gefit Þórði hest góðan, er Sviðgrímr hét; við hann eru kendir Sviðgrímshólar. Kálfr bóndi á Kálfsstöðum bauð þeim Þórði ok Þórhalli til jólaveizlu. Þat þektist Þórðr. Enn áðr þeir riðu heiman, mælti húsfreyja við Þórð: „Þat vilda ek, at þú færir varlega; því at Özurr at Þverá sitr um líf þitt; hann hefir heitazt, at hefna Orms frænda síns". Þá sagði Þórhallr: „Ætla þú til þess, húsfreyja, at vér erum eigi uppgefnir, hvártki í ráðagerðum né harðfengi, þó at reyna þurfi, þó nökkurr liðsmunr sé, eigi alllítill". Húsfreyja sagði: „Þrífist aldri þitt hól. Ræð ek þér, Þórðr, at þú treystir ekki á harðfengi Þórhalls". Þórðr segir: „Vel man gefast".

Síðan ríða þeir á Kálfsstaði, ok er þeim þar vel fagnat; var þar veizla góð um jólin. Nú er at segja frá Özuri at Þverá, at hann heldr njósnum til um ferð Þórðar, þá hann ferr frá jólaveizlunni. Safnar hann at sér mönnum, ok ríðr heiman við hinn nítjánda mann um nóttina fyrir affaradag jólanna út til Hjaltadals, ok nam staðar nær Viðvík, þar sem heitir Garðshvammr, skamt frá bænum í Viðvík. Snemma um morguninn eftir jól bað Þórðr menn búast til heimferðar, ok kvað mart hafa fyrir sik borit um nóttina. Kálfr bóndi spurði, hvat hann hafði dreymt. „Þat dreymdi mik“, segir hann, „at mér þótti vér félagar ríða upp eftir Hjaltadal; ok er vér komum nær Viðvík, þá hlupu upp fyrir oss átján vargar; einn var miklu mestr, ok hljóp at mér með gapanda munninn, ok réð á mik ok mína menn; þótti mér þeir bíta menn mína til bana. Ek þóttumst drepa marga vargana, ok hinn mesta varginn þóttumst ek særa; ok þá vaknaða ek“. Kálfr bóndi kvað vera ófriðvænlegt,— „ok eru þetta manna hugir“, ok bauð honum at sitja þar um daginn, ok láta njósna ofan til Viðvíkr. Þórðr vildi þat eigi. „Þá vil ek“, sagði Kálfr, „fá þér menn fleiri, at fylla flokk þinn“. Þórðr segir: „Eigi skal þat spyrjast, at Þórðr hræða hræðist eina saman drauma, ok fyrir þat auki hann fjölmenni, at hann þori eigi fyrir þeim sökum

um herað at fara“. Þeir ríða nú frá Kálfsstöðum sjau saman, Þórðr ok Þórhallr ok heimamenn þeira fim. Kálfr bóndi fekk til fylgdar við Þórð húskarl sinn, er Hallr hét, sterkr maðr. Eyvindr hét bóndi, er bjó í Ási í Hjaltadal. Hann hafði verit á Kálfsstöðum um jólin. Hann hafði gefit Þórði spjót gullrekit, ok heitit honum sínu liði, hvar sem Þórðr þyrfti manna við. Eyvindr fór með Þórði. Þeir fóru ofan eftir dalnum, ok eigi langt, áðr maðr kom í mót þeim, er Kálfr hafði gert á njósn, ok sagði þeim, at eigi færri menn myndi sitja fyrir þeim enn átján niðr í Garðshvammi. Þórhallr spurði, hverir þeir væri. Hann kvað Özur frá Þverá vera formanninn. Þórðr sagði þá kost á at reyna hvatleik manna ok vápnfimi. Þórhallr segir: „Þat er ekki ráð, at halda til fundar við þá við slíkan liðsmun; ok man ek gefa til annat ráð“. „Hvert er þat?“ segir Þórðr. Þórhallr segir: „Vér skulum snúa hér yfir í tunguna, ok svá í Kolbeinsdal ok svá heim, at ekki verði þeir varir við oss“. Þórðr segir: „Lítill þykki mér liðsmunr, þó þeir sé átján, enn vér níu; veit ek oft mönnum vel hafa vegnat við slíkan liðsmun; ok eigi myndi Hörða-Kári láta eltast, frændi minn, þó nökkuru meiri liðsmunr væri; man ek eigi minna hafa af honum eða öðrum göfgum frændum mínum, enn renna eigi at öllu óreyndu. Nú vil ek fara ok

finna Özur, hversu sem gengr; enn þú, Þórhallr, skalt ekki vera á þessum fundi; vil ek ekki launa svá húsfreyju þinni ykkar velgerning, at hafa þik í nökkrum lífsháska". Þórhallr bað hann ráða — „enn mæla munu þat óvinir mínir, at ek skiljumst ódrengilega við þik". Þórðr bað ok Eyvind heim ríða. Hann sagði: „Illa helda ek þá félagsskap við góðan dreng, ef ek skylda þá renna frá þér, er þú þyrftir helzt manna við; skal þat ok aldri verða, at mik hendi þá skömm". Síðan fara þeir þar til er þeir sá fyrirsát Özurar. Þórðr mælti: „Vér skulum snúa hér upp á brekkuna hjá oss; þar er vígi gott". Þeir gera svá, ok brjóta þar upp grjót. Ok er þeir Özurr sjá þat, hlaupa þeir upp at brekkunni. Þórðr spurði: „Hverir eru þessir, er svá láta ófriðlega?" Özurr nefndi sik — „eða er Þórðr hræða þar á hólnum?" Hann svaraði: „Sá er maðrinn; ok er þér nú ráð, at hefna Orms, frænda þíns, ef nökkur er dáð með yðr; því at nógan hafið þér liðsmun". Özurr bað sína menn at sækja. Tókst þar harðr bardagi. Þórðr varð skjótt mannsbani. Báru þeir Þórðr grjót á þá Özur, enn þeir hlífðu sér með skjöldum. Létust þá nokkurir menn af Özuri meðan grjótit vanst. Síðan hlupu þeir Þórðr ofan af brekkunni; tókst þá mannfallit. Sá maðr hjó til Þórðar, er Örn hét, ok kom í lærit, er hann horfði undan, því at sá maðr sótti

at honum framan, er Hafþórr hét frændi Özurar, ok er Þórðr fekk lagit, brást hann ok hjó til hins annarri hendi með sverðinu, ok kom á hann miðjan, ok tók í sundr í miðju. Hann hjó annat högg til Hafþórs, ok kom á öxlina; klauf hann niðr frá síðunni höndina, ok fell hann dauðr til jarðar. Nú hefir Þórðr drepit þrjá menn. Þetta sér Özurr, ok biðr þá sína menn at sækja. Hann sækir nú at Þórði, ok með honum fim menn, enn aðrir sóttu at mönnum Þórðar. Enn svá líkr þessum fundi, at Þórðr varð sex manna bani, enn særði Özur, svá at hann var óvígr. Níu menn létust af Özuri, enn fim af Þórði. Eftir fundinn gekk Þórðr at Özuri, ok kipti honum ór blóði, ok skaut yfir hann skildi, svá eigi rifi hann hrafnar; því at hann mátti sér enga hjálp veita. Allir flúðu undan menn Özurar. Eigi váru menn Þórðar færir til eftirferðar; því at engi kom ósárr af fundi þessum. Þórðr bauð Özuri at láta græða hann. „Eigi þarftu at bjóða mér lækning“, segir Özur; „því at jafnskjótt skal ek drepa þik, sem ek komust í færi við þik“. Þórðr kveðst ekki at því fara, ok sendi Þórhall yfir í Ás, til Þorgríms, er þar bjó, at hann sækti Özur ok græddi hann. Hann gerði svá, ok flutti hann heim; lá hann lengi í sárum, ok varð heill um síðir. Dysjar váru gervar at líkum þeira manna, er þar fellu. Eftir fundinn

í Garðshvammi fór Þórðr heim með Þórhalli; hafði hann fengit mörg sár, enn engi banvæn. Ólof spurði Þórð at fundinum. Hann kvað vísu:

(7) Fellu í fleina sköllum
fimtán viðir mána
lenda leifnis grundar
lungs báru, enn sjau sárir.
Þar vá ek sex — enn særða
sigrhnuggna þar duggu;
Özurr hèt sá ýtir
eldbands Þrumu sanda.

„Þetta er mikil tíðendi“, sagði hon. Húsfreyja græddi Þórð. Líðr af vetrinn, svá ekki bar til tíðenda.

13. Um várit reið Þórðr upp í herað; því at bóndi sá er Þorgrímr hét hafði sent honum orð, at smíða skála sinn; því at Þórðr var manna hagastr. Þorgrímr bjó í Flatatungu. Þat er ofarlega í Skagafirði. Þórðr er at skálasmíðinni um sumarit. Ok er mjök var algerr skálinn, kom skip af hafi at Gásum í Eyjafirði. Þórðr segir bónda, at hann vill ríða til skips, ok kaupa þá viðu, er honum þótti mest þurfa. Bóndi biðr hann ráða, ok fær honum þrjá húskarla, at flytja heim viðinn: Síðan fara þeir norðr, ok eru í kaupstefnu þá stund, er þeir þurfa, ok bera norðan við á mörgum hestum. Þórðr ríðr jafnfram þeim. Hann hafði alvæpni: hjálm ok skjöld, gyrðr sverði, ok spjót hit góða. Þeir riðu Hörgárdalsheiði, ok ofan eftir Norðrárdal, svá yfir á fyrir framan Egilsá ok ofan

eftir eyrunum. Þá sjá þeir tólf menn spretta upp fyrir sér með vápnum. Þar var kominn Özurr frá Þverá. Þórðr hleypr þegar af baki, ok setr fyrir sik skjöldinn. Förunautar hans verða við hit vasklegasta, ok stíga af baki, ok bregða vápnum sínum. Þórðr bað þá hafa sik í engri hættu. Þeir báðu þann aldri þrífast, er stæði hjá, er hann þyrfti manna við. Þá mælti Þórðr við Özur: „Eigi ertu enn horfinn í fyrirsátunum við mik; þætti mér, sem þér myndi minnissamr fundr okkarr; mantu nú eigi fara betrum förum enn næst, áðr vit skiljum". Özurr svaraði: „Þat sagða ek þér, at ek skylda þér aldri trúr, ef ek lifnaða; ok þat skal ek efna. Sækjum nú at honum, ok njótum nú liðsmunar". Þórðr segir: „Eigi er ek enn uppgefinn; þykki mér eigi víst, hvat þér myndið á vinna, þótt ek væra einn, enn nú hálfu síðr, er þessir menn fylgja mér". Síðan rann Þórðr fram at Özuri, ok lagði spjótinu í gegnum þann mann, sem fremstr stóð. Þórðr mælti: „Fell þar nú einn, ok er eigi öðrum at firr". Þeir sækja nú at Þórði Özurr, ok með honum sex menn, enn förunautar Özurar fjórir sóttu þrjá félaga Þórðar; lýkr þar svá, at þar falla hvárirtveggja. Enn frá þeim Þórði ok Özuri er þat at segja, at Þórðr drepr fjóra menn af Özuri, enn særði hann mörgum sárum. Nú er þar til að taka, er smalamaðr Þorgríms bónda

sér fundinn af hálsinum, ok þykkist vita, hverir mennirnir munu vera; veit ok, at Þórðr þarf manna við. Hleypr hann heim í Flatatungu, ok sagði bónda fundinn, ok biðr hann skunda at veita lið Þórði. Bóndi bregðr við skjótt, ok ríðr upp á eyrarnar við hinn tíunda mann. Ok er Özurr sér mannaferðina, skundar hann til hests síns, ok kemst á bak við illan leik, ok ríðr undan sem mest getr hann, unz hann kemr heim til Þverár, ok unir illa við sína ferð; látit menn sína, enn er sjálfr sárr mjök. Þrír menn létust af Þórði; váru þeir dysjaðir í hólunum, sem fundrinn var. Þorgrímr bóndi spurði Þórð at tíðendum. Hann kvað vísu:

(8) Tólf vildu mér moldar
meiðendr bana seiða
veita vafðra brauta;
vann ek þeim skaða sannan.
Sendak sjau með skunda
sækjendr vápnalækjar
ells til ítrar hallar
Óðins með brynglóðu.

Þórðr var nú í Flatatungu, og lauk við skálasmíðina; var þat furðusterkt hús. Stóð sá skáli alt til þess, er Egill biskup var at Hólum. Ok er Þórðr vill á braut fara, fylgir Þorgrímr bóndi honum við hinn tíunda mann, ok ríða ofan eftir Skagafirði. Ok er Özurr sá ferð þeira, þóttist hann eigi hafa mannafla, at ríða eftir þeim. Ríða þeir leið sína, unz þeir koma

á Miklabæ í Óslandshlíð; tekr Þórhallr vel við Þórði, enn húsfreyja betr. Þorgrímr bóndi reið heim, ok skildu þeir Þórðr góðir vinir. Þórðr verðr nú frægr mjök víða um landit. Þetta fréttir Miðfjarðar-Skeggi, ok lætr, sem hann viti eigi, hvat fram ferr með Özuri, frænda hans, ok Þórði. Sitr Þórðr um kyrt framan mjök til jóla. Þat var einn morgin fyrir jól, at Þórðr vildi fara at sjá hest sinn, Sviðgrím. Hann stóð með fjórum hrossum. Þórhallr bað Þórð bíða ok fara þrimr náttum síðar — „því at ek vilda færa hey mín ór stakkgörðum". Þórðr bað hann ráða — „enn ekki kemr mér á óvart, at vér munum mönnum eiga at mæta". Þórhallr kvað þá eigi uppgefna, þótt nökkurr liðsmunr sé. Þórðr brosti að orðum hans, ok mælti: „Svá man vera, ef þú stendr á aðra hönd mér". Húsfreyja mælti: „Aldri þrífist þitt hól; þótti mér sem Þórði yrði lítit lið að þér á þeim fundi, sem þú vart á; ok er sú kona illa gefin, er þik á; því at þú ert bæði hælinn ok huglauss". Þórðr segir: „Ekki er þat svá at skilja. Þórhallr er engi áhlaupamaðr ok forsjáll, enn man vera hinn vápndjarfasti, ef reyna skal". Þórhallr segir: „Ekki þarftu, húsfreyja, at vera svá harðorð; því at ekki ætla ek mér á hæl at hopa fyrir einshverjum, ef vit erum jafnbúnir til". Skildu þau nú talit. Við tal þeira var staddr einn umrenningr. Hann kast-

ar fótum undir sik, ok kemr um kveldit til Þverár. Özurr spurði hann tíðenda, eða hvaðan hann væri at kominn. Hann kveðst engi kunna tíðendi at segja — „enn á Miklabæ í Óslandshlíð var ek í nátt“. Özurr segir: „Hvat hafðist Þórðr hræða at, kappinn?“ Sveinninn segir: „Víst máttu þat til segja, at hann sé kappi, svá sneypilega sem þú hefir fyrir honum farit; enn ekki sá ek hann gera, utan hann hnauð höggró á sverði sínu. Enn þat heyrða ek Þórhall segja, at þeir myndi færa hey ór görðum innan þriggja nátta“. Özurr segir: „Hversu margmennir mundu þeir vera?“ Sveinninn svarar: „Eigi fleiri enn Þórðr ok Eyvindr ok Þórhallr“. „Vel segir þú, sveinn“, segir Özurr. Síðan kvaddi hann til ferðar með sér tólf menn, og reið út í Óslandshlíð. Þenna sama morgin ríða þeir Þórðr heiman ok Eyvindr ok Þórhallr. Þórðr bað Eyvind hafa vápn sín; kvað því ekki of aukit. Hann gerði svá. Þeir ríða út í Sviðgrímshóla. Þá mælti Þórðr: „Þat vil ek, Þórhallr, at þú sér hér eftir; enn vit Eyvindr skulum leita hrossanna upp á hálsinn“. Þórhallr bað hann ráða. Þeir gengu upp í hlíðina. Snjór var í hlíðinni ok harðfenni víða. Özurr kemr at garðinum, ok þeir tólf saman, ok slá hring um Þórhall, ok brugðu vápnum sínum, ok báðu mannfýluna segja til Þórðar. Þórhallr varð ógurlega

hræddr, ok heyktist niðr undir garðinn, ok kvað Þórð genginn upp í hlíðina við annan mann. Özurr mælti: „Ilt er at eiga þræl at einka vin“, ok laust hann öxarhamarshögg, svá (at) hann lá í svíma. Síðan runnu þeir upp í hlíðina. Þá mælti Þórðr við Eyvind: „Menn koma neðan í hlíðina, ok kenni ek þá gerla; þar er Özurr kominn, ok vill enn hafa minn fund. Nú skulu vit leitast at komast á Skeggjahamar ok þaðan í Sviðgrímshóla; þar er vígi gott“. Eyvindr svarar: „Vel megu vit komast á hamarinn“. Þeir hlaupa nú á hamarinn. Í því koma þeir Özurr at. Þórðr gengr á framanverðan hamarinn. Skafl var lagðr af hamrinum niðr á jöfnu ok ákaflega brattr; var þar hin mesta mannhætta ofan at fara. Síðan settu þeir spjótin í milli fóta sér, ok riðu svá ofan af hamrinum alt niðr á jöfnu; kómust þeir nú á Sviðgrímshóla. Bar þá Özurr nú skjótt at. Þórðr mælti: „Mikit kapp leggr þú á at hafa líf mitt, Özurr; væri þat ok eigi illa, at þú fyndir sjálfan þig fyrir; skulu vit ok eigi báðir af þessum fundi með fjörvi braut komast“. Özurr kveðst þat ok ætlat hafa, að Þórðr skyldi eigi lengr undan draga. Sækja þeir nú at þeim Þórði ok Eyvindi. Þórðr skaut spjóti til Özurar; ok í því hljóp einn hans maðr fram fyrir hann, og flaug spjótit í gegnum hann. Einn maðr hjó til Þórðar. Hann brá við skildinum,

ok kom þar í höggit, ok varð hann ekki sárr. Þórðr hjó til þessa manns, og veitti honum banasár. Hann hjó þegar annan; þat högg kom á hálsinn ok rendi niðr í brjóstit; fell hann dauðr á jörð. Hinn þriðja lagði hann í gegn með sverðinu. Eyvindr drap hinn fjórða. Sótti Özurr nú at í ákafa; fellu þá enn tveir menn hans. Þá bárust og sár á Eyvind; mæddi hann þá blóðrás, ok settist hann þá niðr, ok var ákaflega móðr. Sóttu þeir þá sex at Þórði; varðist hann svá, að þeir kómu engu sári á hann. Þórðr mælti þá til Özurar: „Illa sækist yðr sex. Hvat ek vilda síðr, enn þykkjast vera formaðr þessara manna, enn hafa þá at skildi einum í dag; ok er nú hitt ráð, at sækja ok hefna Orms, frænda þíns, ok allra þeira svaðilferða, er þú hefir fyrir mér farit". Özurr verðr nú reiðr mjök við alt saman: skapraunarorð Þórðar, ok þá heift, sem hann hafði á honum; hleypr nú at honum, ok höggr tveim höndum til hans. Þat kom í skjöldinn, og rendi niðr í skjöldinn, svá aftók mána mikinn. Í því hjó Þórðr til Özurar, ok kom þat högg undir hina vinstri höndina, ok rendi niður með hrygnum, svá hann leysti frá ok rifin; hljóp sverðit þar á hol; fell hann þegar dauðr niðr. Enn þeir förunautar Özurar, sem eftir lifðu, runnu undan, ok sögðu víg Özurar. Þórðr lét flytja Eyvind heim, og var hann mjök sárr, ok lá lengi í sárum, ok varð heill. Haugr

var orpinn eftir Özur. Þórðr sagði víg Özurar á Miklabæ, ok kvað vísu:

(9) Enn hefik sex, hin svinna
— svellr móðr af því — þella
goldit gálgavaldi,
gullbaugs jöru drauga,
Grund, létk Özurr öndu,
armssýnar, þar týna;
lundr var lóns enn sjaundi
láðfells veginn, þella.

Illa líkaði Ólofu við Þórhall, er hann hafði sagt til Þórðar; ok var við sjálft búit, at hon myndi skilja við hann fyrir þessum sökum. Þórðr átti jafnan hlut at með þeim, at betr færi, ok kvað várkunn, at hann leysti líf sitt, ok kvað einskis ils örvænt fyrir Özuri. Líðr nú svá fram um jólin, at ekki bar til tíðenda. Sitr Þórðr nú um kyrt.

14. Þar er frá at segja, at Miðfjarðar-Skeggi frétti norðan fall Özurar frænda síns; þykkir Þórðr nær sér höggvit hafa, ok fyltist upp við hann mikillar reiði; berr þat þó upp fyrir engum manni; því at hann vildi eigi, at Eiðr son hans ok bræðr Þórðar hefði nökkurn grun af hans ráðagerðum fyrr enn framkæmi. Hann lætr setja inn tólf hesta sína á laun, ok ætlar at ríða at Þórði þegar eftir jólin. Ríðr hann nú leynilega heiman frá Reykjum við hinn tólfta mann. Hann reið norðr Vatnsskarð, ofan um Hegranes, svá út með bygð um náttina, ok

koma nökkuru fyrir dag til Miklabæjar. Tunglsljós var mikit. Þeir drepa högg á dyrr. Maðr gekk til hurðar. Hann spurði, hverir komnir væri. Skeggi sagði til sín, ok spurði, hvárt Þórðr hræða væri þar. Maðrinn svarar: „Hvat viltu honum?“ Hann sagði: „Spyr þú hann, hvárt hann vill úti eða inni þola högg undir Sköfnungi“. Og er inn kom sögnin, hver erendi hans váru, stendr Þórðr upp, ok tók vápn sín. Þá mælti Ólof húsfreyja: „Standi menn upp ok vápnist, ok verið góðan dreng; því at hér er mart röskra manna fyrir, ok látið illa verða för Skeggja hingat“. Þá svaraði Þórhallr: „Þat fyrirbýð ek heimamönnum mínum öllum, at veita Skeggja mótgang, ok geri sik eigi at hýbýlaskömm við utanheraðshöfðingja“. Húsfreyja segir: „Löngu vissa ek, at þú vart ónýtr til vápns, enda dáðlauss til drengskapar“. Þórðr mælti: „Bóndi á hýbýlum at ráða, húsfreyja“, ok gekk út í dyrnar. Skeggi bað hann út ganga og gefa sér höggrúm. Þórðr kvað þá vísu:

(10) Kost görik þér á þessu,
þar þú eggjar mik, Skeggi,
at ek skunda út undir
eggfránan hjör seggja,
ef færa mik fúra
festendr þagat hesta
Yggs, er Özur vágum —
afrendr — fegins hendi.

„Og man ek ganga út með þeim skilmála“, segir Þórðr, „at ek fylgja þér þangat, sem ek drap Özur frænda þinn; má þér þá minnissamara verða, hvílíkt ættarhögg ek hefi höggvit þér“. Skeggi mælti: „Ekki munu bityrði þín nú veita þér lið; enn viðrkvæmilegt þykki mér, at þar fram komi hefndin“. Síðan fór Þórðr með þeim þar til, sem Özur var dysjaðr; hurfu þeir nú um hauginn. Þórðr kvað þá vísu:

(11) **Nú er þèr ráð at rjóða,**
ríkr, egg á mér, Skeggi;
ef stýrir hvárt ek heyri
heldr þá tekr at kvelda;
ok minnist svá manna
morðeggjandi tveggja,
þeira er Þundar sessa
þér nána vá ek mána.

Skeggi brá þá sverðinu, Sköfnungi, ok mælti: „Hér skal eigi öðrum at hlíta, at vega at Þórði, enn mér“. Þórðr brá sverði ok mælti: „Engi ván er þér, Skeggi, at ek standa kyrr fyrir höggum þínum, meðan ek er óbundinn“. Í þessu hleyptu at þeim átján menn, allir með brugðnum sverðum. Þar var kominn Eiðr, Eyjólfr ok Steingrímr, bræðr Þórðar. Eiðr spurði, hvárt Þórðr lifði. Þórðr sagði sér eigi nær dauða. Allir hlupu þeir af baki. Bauð Eiðr föður sínum tvá kosti, hvárn hann vildi heldr: selja Þórði grið, svá hann mætti ríða heim til Óss, ok sitja í friði, ella mundi hann veita fóstra

sínum lið ok berjast með honum. Skeggi segir: „Löngu hefða ek drepit Þórð, ef færi hefða ek til sét, ef eigi fynda ek, at þú mætir meira, Eiðr, fóstrneyti Þórðar enn frændsemi við mik“. Eiðr kvað Þórð þess alls maklegan — „hefir Þórðr þau ein víg vegit, er hann átti hendr sínar at verja, utan vígit Orms; ok var þó várkunn á“. Skeggi svaraði: „Þat er líkast, Eiðr, at þú munir verða at ráða; því at eigi man ek berjast við þik“. Eftir þetta ríðr Skeggi á Miklabæ um náttina, ok gengr inn með brugðnu sverði, ok at hvílu Þórhalls, ok bað húsfreyju upp standa; kvað hana helzti lengi hafa sæmt við klækismann þann. Hon gerði svá. Hon bað Þórhalli griða. Hann kvað mannfýlu þá helzti lengi lifat hafa. Síðan tók hann í hár honum ok kipti honum fram á stokkinn, ok hjó af honum höfuðit, ok mælti: „Miklu er þetta nær, at slíðra Sköfnung í þínu blóði enn Þórðar; því at honum er mikill skaði, ef hann létist, enn at þér er engi með öllu, ok launaða ek nú Sköfnungi þat, at honum var brugðit“. Skeggi ríðr nú á braut ok heim til Reykja ok unir illa við sína ferð. Þeir Þórðr ok Eiðr kómu á Miklabæ í þann tíma, er Skeggi reið í braut. Ólof sagði þeim víg Þórhalls. Eiðr kvað eigi minna at ván, — „miklu var faðir minn reiðari, er vit skildum“. Ólof bað þá svá lengi sitja þar, sem þeir vildi.

Eiðr kvað henni vel fara, ok váru þar vikuok hvíldu hesta sína. Bjuggust þeir þá í braut. Þórðr gekk at Ólofu ok mælti: „Þess vil ek biðja þik, at þú giftist engum manni innan tveggja vetra, ef þú spyrr mik á lífi; því þú ert sú kvenna, at helzt myndi ástir af mér geta“. Hon svarar svá: „Þessu vil ek heita þér; því at ek vænti mér eigi framar gjaforðs, enn þvílíks“. Ríða þeir nú vestr til Miðfjarðar ok heim til Óss. Eyvindr fór með Þórði, enn setti mann fyrir bú sitt; því at hann vildi eigi við Þórð skilja, meðan hann var eigi sáttr um vígaferli sín. Nú líðr af vetrinn, ok er alt kyrt.

15. Þat er nú sagt, at skip kom af hafi í Blönduósi; þar var á Ásbjörn stýrimaðr, frændi Skeggja. Skeggi ríðr til skips, ok bíðr Ásbirni heim með sér. Fóru þeir til Reykja átján saman. Var Ásbjörn ekki kátr um vetrinn. Þórðr hræða sat heima at Ósi, ok hafði mart röskra manna með sér; var Eiðr þar við tíunda mann. Litla hríð hafði Ásbjörn verit á Reykjum, er hann sagði Skeggja, hverja ætlan hann hefði á við Þórð um málaferli; kveðst þungt þykkja, at hafa bótalaust víg Orms, bróður síns, enn hafa nógan afla til hefnda. Skeggi kvað vandhæfi á málinu—„því at Eiðr stendr jafnan með Þórði, ok skil ek eigi, hvat drjúgast verðr um skifti vár Óssmanna“. Hættu þeir nú talinu. Þetta sama sumar kom skip í Hvítá í Borgar-

firði. Riðu menn til kaupa norðan ór sveitum, bæði ór Miðfirði ok annarsstaðar. Þórðr hræða reið til skips við tólfta mann, ok allir vel vápnaðir. Þar váru bræðr hans báðir, Eyjólfr ok Steingrímr. Fór þat orð af, at hann ætlaði at ríða upp eftir Borgarfirði at erendum sínum, ok sunnan Arnarvatnsheiði. Þetta fréttir Skeggi, ok býst heiman við hinn átjánda mann á laun svá Eiðr varð ekki varr við, ok ætlar at sitja fyrir Þórði, er hann ríðr sunnan. Þar var Ásbjörn í ferð. Ríða þeir norðr yfir háls í Víðidal, fyrir framan bygð alla, ok svá suðr á heiði þar sem skiljast götur, ok ofan hallar af í Víðidal. Sá maðr fór með Skeggja, er Þorbjörn hét ok kallaðr vesalingr. Hann bjó á landi Skeggja, ok hafði gerzt arfsalsmaðr hans. Hann átti auð fjár, ok tímdi hvártki at hafa sjálfr, né láta aðra hafa, ok því var hann vesalingr kallaðr. Fátt hafði hann manna hjá sér utan konu sína. Eiðr var riðinn út á Miðfjarðarnes, at annast um bú þess manns, er Þorbjörn hét ok kallaðr aumingi. Hann var arfsalsmaðr Þórðar hræðu, ok hafði hann farit með Þórði. Hann átti allra handa gangandi fé; bjó hann á utanverðu Miðfjarðarnesi; gekk sjálfala fé hans þar í skógunum. Hafði Þórðr þat af hans penningum, sem hann vildi. Eiðr var þar nökkurar nætur, ok reið síðan heim til Óss, ok fréttir nú, hvat um var at vera. Safnar hann nú

at sér mönnum, ok ríðr við fimtánda mann suðr á heiði eftir föður sínum. Nú er þar til at taka, at Þórðr hræða er í kaupstefnu þvílíka stund, sem hann þurfti, ok ríðr hann síðan upp eftir Borgarfirði, ok svá norðr á heiði alt þar til, er þeir sjá fyrirsátina. Þórðr mælti: „Hverja menn kenni þér hér?“ Eyjólfr segir: „Eigi veit ek það gerla, enn Skeggja þætti mér líkast“. Þórðr mælti: „Lengi halda þeir frændr á fyrirsátunum við mik; enn þó liðsmunr sé mikill, þá skulu þeir þó fá viðnám“. Ríða þeir nú fram at þeim með brugðnum sverðum. Skeggi stökkr þá upp ok mælti: „Sækjum nú at þeim, Ásbjörn frændi, ok látum þá nú kenna liðsmunar, ok hefn nú Orms bróður þíns“. „Svá skal vera“, segir Ásbjörn. Þórðr svarar: „Eigi er enn sopit kálit, þó í ausuna sé komit“. Sækja þeir nú at Þórði ok hans mönnum. Þórðr skaut spjóti til Skeggja, ok stefndi á hann miðjan. Sá maðr hljóp fyrir Skeggja, er Halldórr hét, náfrændi Skeggja; kom spjótit á hann miðjan ok í gegnum hann, ok svá í brjóst á þeim manni, er stóð á baki honum, ok fellu þeir báðir dauðir. Hinn þriðja hjó hann með sverðinu á hálsinn, svá af fauk höfuðit. Verðr nú sókn hin harðasta. Berjast þeir, Þórðr ok Skeggi, lengi dags, svá engi skakkar með þeim. Þeir Eyjúlfr ok Ásbjörn sóttust í ákafa; mátti þar eigi fyrir sjá, hvárr drjúgari mundi verða; veitti hvárr

öðrum stór sár. Steingrímr barðist alldjarflega, ok varð fjögurra manna bani. Skiftist nú svá til, at Steingrímr er í móti Skeggja, enn Þórðr berst við menn þeirra með sínum mönnum; drap hann nú enn fim menn. Þeir nafnar sóttust í ákafa, Þorbjörn aumingi og Þorbjörn vesalingr, ok lauk svá, at þeir fellu báðir dauðir. Í þessu hleypti Eiðr þar at þeim, ok þeir fimtán saman. Eiðr hljóp þegar af baki, ok gekk í milli, ok skildi þá. Skeggi var hinn reiðasti, ok reið heim til Reykja, ok þeir Ásbjörn, ok undu illa við sína ferð. Ásbjörn lá lengi í sárum, ok varð þó heill. Þórðr ok Eiðr riðu heim til Óss af fundinum. Þrettán menn fellu af Skeggja á fundinum, enn sjau af Þórði; sitja nú hvárirtveggja um kyrt. Líðr nú á vetrinn. Þat var einn dag, at Eiðr reið til Reykja við hinn tíunda mann. Faðir hans tók vel við honum. Eiðr kvaðst vilja leita um sættir. Skeggi kvað langt tóm at því — „ok vert hér í vetr“. Eiðr kvað svá vera skyldu. Fátt var með þeim Eiði ok Ásbirni um vetrinn. Jafnan hafði Eiðr grun á um tal þeirra, Skeggja ok Ásbjarnar, at þeir sæti um líf Þórðar fóstra síns. Hann sendi Þórði orð, at hann væri varr um sik.

16. Þat var einn tíma um vetrinn, at Eiðr varð varr við, at faðir hans reið heiman á laun ok upp í hérað; þóttist hann vita, at hann ætl-

aði til stórræða nökkurra; því reið hann eftir honum við hinn tíunda mann. Fundust þeir uppi við Króks*staða*mela. Skeggi spurði Eið, hvert hann ætlaði. Eiðr segir: „Ek vilda fylla flokk þinn, faðir minn“. „Vel man þér þat fara, frændi, enn ek man ríða heim aftr; því at mér er krannt“. „Svá má vera at sé“, sagði Eiðr; enn ek man ríða til Torfustaða; því at ek á þangat erendi“. Síðan skilja þeir. Þenna sama dag hafði Ásbjörn gengit til laugar, ok sex menn með honum. Nú er at segja frá Þórði hræðu. Hann vaknar þann sama morgin, ok mælti við bræðr sína: „Svá hafa mér draumar gengit, sem þeir Miðfjarðar-Skeggi ok Ásbjörn muni sitja um líf mitt; man ek nú fara frá húsi í dag ok gildra til veiða nökkurra, ef færi gefst á; því at ek vil eigi lengr eiga þá báða yfir höfði mér, Ásbjörn ok Skeggja. Skulu vér fara sjau saman, bræðr mínir ok Eyvindr ok þrír menn aðrir“. Síðan taka þeir vápn sín, ok ríða til Reykja. Í þann tíma gekk Ásbjörn frá laugu, ok sá mannareiðina. Ásbjörn mælti við sína menn: „Þar ferr Þórðr hræða, ok láta ófriðlega, ok man hann vilja hafa minn fund; skulu vér snúa upp á hólinn ok bíða þar“. Þeir gera nú svá. Kemr Þórðr nú at, ok slær þegar í bardaga; váru hvárirtveggja hinir á-köfustu; því at engi var liðsmunr. Þórðr varð skjótt mannsbani. Þar fellu þrír menn af Ás-

birni, enn einn af Þórði. Þá sótti Þórðr at Ásbirni, ok veitti honum mörg sár, svá hann var nær óvígr. Í því kom Skeggi at með brugðnum Sköfnungi. Hann mælti til Ásbjarnar: „Því rennr þú eigi, hinn armi“. Hann svaraði, ok kvað vísu:

(12) Læt ek í hug mér hvíta,
— hart mót er nú spjóta —
lind, þarf ek liðs þíns, frændi,
—leggfarms koma, Skeggi;
eigi renn ek, því't innan
ek minnumst Gnár tvinna;
hörð man vörn, sú er vörðum
vit frændr saman, litnir.

Settist Ásbjörn nú niðr; því at hann mæddi blóðrás, svá hann var yfirkominn. Skeggi hjó til Þórðar, ok kom þat á öxlina; var þat svöðusár. Ok í því kom Eiðr at með tíunda mann ok hljóp þegar á millum, ok kvað þá eigi lengr berjast skulu. Hann kveðst ok skyldu drepa Ásbjörn, nema hann gerði einn um. Ásbjörn segir: „Þat var mitt erendi út hingat, at sækja festarmey mína; enn er ek frétta víg bróður míns, þá var víst með mér at hefna hans; enn nú er svá orðinn fundr várr, at ek kýs heldr frið við Þórð“. Þórðr svaraði: „Fóstra mínum vil ek unna virðingar af málum þessum; enn ekki hirta ek ella um sættir; færi þá enn leikar, sem verða mætti“. Svá lýkr, at þeir sættast, ok skal Eiðr gera um öll mál þeira ok vígaferli. Gengu þeir til handsala, Þórðr ok Ásbjörn ok Skeggi.

Hönd Þórðar þrútnaði ok blés upp. Eiðr skar ór eggfarveginn ór sárinu; tók þá ór verkinn allan. Eiðr stefnir nú heraðsfund. Kómu þeir þar allir, Skeggi ok Ásbjörn ok Þórðr. Lauk Eiðr þá upp sættargerð með þeim. „Þat er gerð mín“, segir Eiðr, „at fyrir víg Özurar geri ek tvau hundruð silfrs, enn hit þriðja skal falla niðr fyrir fjörráð við Þórð ok allan fjandskap; enn menn Özurar allir óhelgir fyrir tilför við Þórð; enn fyrir víg Orms geri ek tvau hundruð silfrs; enn fyrir áverka þann, er faðir minn veitti Þórði, geri ek hundrað silfrs; síðan skal Ásbjörn fá Sigríðar, sem ætlat var í fyrstu; skal Þórðr hafa inni brúðhlaupit. Hér er ok hundrað silfrs, Ásbjörn, er vit fóstri minn viljum gefa þér í frændbætr“. Allir þökkuðu honum fyrir. Skeggja fanst fátt um, enn kvaðst mundu halda sættir ok grið. Þórðr þakkaði fóstra sínum sættargerð; „enn ekki vil ek hafa þat hundrað, er þú gerðir mér til handa; skal Skeggi þetta fé ekki út greiða; því at ekki myndi Þórðr, faðir minn, eða Hörða-Kári taka fémútu á sér, ok eigi skal ek taka“. Þetta mæltist vel fyrir; hafði Þórðr virðing af málum þessum. Nú býst Þórðr við brúðhlaupi, ok býðr til mörgum mönnum. Ok um kveldit skipar Eiðr mönnum í sæti. Skeggi sat í öndvegi á hinn æðra bekk, ok Þórðr næst honum. Gegnt Skeggja í öðru öndvegi sat Ásbjörn brúðgumi,

ok Eiðr hit næsta honum. Brúðkonur sátu á þverpallinn. Var þar veitt vel um kveldit. Allir menn váru þar kátir, nema Skeggi; hann var heldr ófrýnn. Gengu menn til svefns um kveldit. Um morgininn gengu menn til drykkju eftir vanda. Þunglíft var Skeggja, ok sofnaði hann undir borðinu. Hann hafði lagt Sköfnung at baki sér. Illa líkaði Þórði, er Skeggi var ókátr um veizluna, ok tók hann sverðit Sköfnung ok brá. Eiðr mælti: „Þetta er þarfleysa, fóstri minn“. Þórðr svarar: „Hvat man saka“? Eiðr segir: „Þat er náttúra sverðsins, at nökkurt verðr at höggva með því hvern tíma er brugðit er“. Þórðr segir: „Þat skal prófa“, ok hljóp út, ok kvað hann skyldu görtra við merarbeinin, ok höggr hross eitt, er stóð í túninu. Eiðr kvað þetta illa orðit. Nú vaknar Skeggi, ok saknar bæði sverðsins ok Þórðar. Hann varðr reiðr ok hljóp út, ok spurði, hvárt Þórðr hefði tekit sverðit. Eiðr segir: „Ek veld því, faðir minn, er Þórðr hjó hrossit; því at ek sagða náttúru sverðsins“. Þórðr kvaðst sjálfr valda. Þá mælti Skeggi reiðr mjök: „Ek vil nú at vit reynum með okkr“. Þórðr kvaðst þess albúinn. Þeir Eiðr ok Ásbjörn gengu á milli, svá þeir náðu eigi at berjast. Þá mælti Þórðr: „Með því at þeir vilja eigi, at vit reynum með okkr, þá ætla ek vel fallit, at Skeggi geri einn um, ef honum þykk-

ir sér nökkur svívirðing gerr hafa verit". Eiðr mælti: „Þetta er vel boðit, faðir, at taka sjálfdæmi af slíkum manni, sem Þórðr er". Þetta þiggr Skeggi, ok gerði tíu kýr til handa sér. Þórðr svaraði: „Þetta skal vel greiða". Líkaði nú hvárumtveggja allvel, ok skildu með vináttu.

17. Skjótt eftir brúðhlaupit kom Þórðr at máli við Eið, ok mælti: „Þat vilda ek, fóstri minn, at þú riðir með mér norðr á Miklabæ, at biðja Ólofar Hrolleifsdóttur til handa mér". Eiðr segir: „Skylt er þat, fóstri minn, at ek ríða, hvert er þú vilt". Síðan ríða þeir heiman, Þórðr ok Eiðr, Ásbjörn, Eyjólfr ok Steingrímr. Þeir ríða þar til, er þeir koma á Miklabæ. Var þeim þar vel fagnat. Um morgininn bar Þórðr upp erendi sín, ok hóf bónorðit við Ólofu. Hon tók því vel, ok gekk kaupit skjótt fram; váru váttar at heitorði, ok ríða þeir heim. Ólof húsfreyja hafði brúðhlaup inni. Þórðr bauð Eiði til veizlunnar ok Ásbirni mági sínum, ok leysti þá út með virðulegum gjöfum. Um várit setti Þórðr bú á Miklabæ; enn þeir bræðr hans, Eyjólfr ok Steingrímr, bjuggu á Ósi í Miðfirði. Þórðr varð skjótt auðigr maðr af smíðum sínum.

18. Maðr er nefndr Þorgils, góðr bóndi. Hann bjó at Hrafnagili í Eyjafirði. Hann gerði Þórði hræðu orð, at hann skyldi koma norðr til hans

ok smíða skála hans. Þórðr hét ferðinni, ok reið heiman, þá er hann var búinn, við annan mann, upp eftir Skagafirði ok norðr Öxnadalsheiði. Í þann tíma kom skip af hafi at Gásum í Eyjafirði. Þar var á sá maðr, er Sörli hét ok kallaðr Sörli hinn sterki. Hann var allra manna sterkastr, ok vígr hverjum manni betr. Hann var vel at sér; hverjum manni líkaði vel við hann. Hann var föðurbróðir Orms, er Þórðr hræða drap, ok Ásbjarnar. Sörli fær sér hesta, ok ætlar at ríða vestr til Miðfjarðar, til frænda sinna. Frétt hafði hann víg Orms bróður síns. Hann reið frá skipi við átjánda mann, upp eftir Öxnadal, ok svá fram á heiði til Lurkasteins. Þenna sama dag reið Þórðr hræða yfir heiðina, alt þar til hann kom norðr á hólana fyrir ofan Lurkastein. Hann sá þá hvar átján menn ríða í móti honum, ok þykkist eigi vita hverir væri ok stígr af baki. Þessa menn berr brátt at. Þórðr heilsar mönnum þessum, ok spyrr foringja þeira at nafni. Hann kvaðst Sörli heita. „Ertu kallaðr Sörli hinn sterki"? segir Þórðr. „Kalla máttu mik þat, sem þú vilt", segir Sörli; „eða hverr ertu"? „Ek heiti Þórðr", segir hann. „Ertu Þórðr hræða, er drepit hefir Orm, frænda minn"? „Sá er maðrinn hinn sami", segir Þórðr, „ok máttu nú hefna hans, ef þú vilt; enn ekki hefi ek nú búizt við þínum fundi; því at ek vissa eigi, at

þú vart út kominn; enn heyrt hefi ek þín getið, ok bætt hefi ek víg bróður þíns". „Engu hefir þú mér bætt", segir Sörli, „ok skal ek ekki níðast á þér. Allir mínir menn skulu sitja hjá, enn vit skulum berjast tveir einir; svá þó at ek falla fyrir þér, þá banna ek hverjum manni at gera þér mein nökkurt". Síðan ganga þeir saman, ok berjast alldjarflega. Fann Þórðr þat brátt at Sörli var afbragðsmaðr sakir vápnfimi, ok eigi þóttist hann hraustara mann fyrr hafa fundit. Veitti hvárr öðrum stór sár ok mörg; enn svá lauk, at Sörli fell dauðr til jarðar; enda var Þórðr svá yfirkominn at hann komst eigi sjálfr á bak utan förunautr hans styddi hann, ok þurfti þó alls við, ok riðu ofan í Öxnadal til þess bæjar er Þverá hét. Þar bjó bóndi sá, er Einarr hét. Hann tók vel við Þórði; lá hann þar lengi í sárum, ok varð heill. Sörli var heygðr þar í hólnum, sem fundrinn var, ok þótti at honum hinn mesti skaði. Menn hans riðu vestr í Miðfjörð, til Reykja, ok sögðu Ásbirni ok Skeggja víg Sörla, frænda þeira. Þótti þeim þat mikit at frétta, enn þótti þó várkunn á við Þórð, at hann verði hendr sínar.

19. Nú er þar til at taka, at Þórði batnar sára sinna, ok ríðr þaðan inn til Hrafnagils, ok smíðaði þar skála um sumarit, þann sem enn stendr í dag. Hann hefir ok gert skálann út í Höfða í Höfðahverfi. Eftir þat reið Þórðr

vestr í sveitir ok sættist á víg Sörla við Ásbjörn mág sinn ok Skeggja; reið síðan norðr til Miklabæjar til bús síns. Ásbjörn keypti Bakkaland í Miðfirði ok bjó þar þrjá vetr. Hann var uppvöðslumaðr í skapi, svá hann mátti eigi vera hér með frændum sínum; því seldi hann landit, ok fór utan, ok staðfestist í Noregi ok jók þar ætt sína. Góðar váru samfarir þeira Sigríðar, ok þótti hon hinn mesti kvenskörungr, sem kyn hennar var til. Eiðr var löngum í kaupferðum. ok var á hendi tígnum mönnum, ok jafnan mikils virðr. Enn er honum leiddist þat, settist hann í búnað. Hinn efra hlut æfi Skeggja fór hann suðr í Ás, í Borgarfjörð, til Eiðs, sonar síns, ok andaðist þar; var hann heygðr fyrir norðan garð. Má þar sjá bein hans í náttmálavörðunni. Eiðr bjó í Ási til elli. Jafnan fundust þeir fóstrar, Eiðr ok Þórðr, ok gáfust gjöfum; skildi aldri þeira vináttu, meðan þeir lifðu. Ekki kom Þórðr til Noregs síðan hann fór þaðan, því at hann var útlægr gerr, ok bræðr hans, fyrir aftöku Sigurðar konungs slefu Eiríkssonar. Mikil ætt er komin frá Þórði hræðu, ok margir göfgir menn, bæði í Noregi ok á Íslandi. Þat er mál manna, at þat hafi orðit at áhrinsorðum, er Þórðr mælti at jafnan myndi vera nökkurar hræður í Miðfirði; hefir þar jafnan verit deilugjarnara, enn í öðrum heruðum. Þórðr hræða varð sóttdauðr.

Höfum vér ekki fleira heyrt með sannleik af honum sagt. Ok líkr hér nú sögu Þórðar hræðu.

Viðauki.

. . . ga sínum. Þat annat, at ek vilda firrast vandræði við Skeggja sakir þín, fóstri minn. Hitt *þriðja*, at ek sé, at Skeggi er bæði mann*margr ok þingríkr*. Þat *hið* fjórða, er fyrir bítr, at ek má eigi *mönnum þeim* trúa, er í Miðfirði vinir mínir látast; *ok sé ek, at mér dugir þat eigi, ef þú ert í brautu*, ef nökkut skerst í *með okkr* föður þínum; enn mér þykkir þat eigi ólíklegt sakir beggja *okkar* skapsmuna; hefi ek nökkut reynt ótrúleika þeira við mik, sem er Börkr hinn gamli á Barkarstöðum ok Svertingr á Svertingsstöðum ok þeir bræðr, Þórveigarsynir, á Steinsstöðum, ok Grímr Skárason á S*kárastöðum* í Austrárdal". Nú búast þeir allir brott ór *Mið*firði; reið Eyvindr með þeim. Ok er þeir kómu á þá *borg*, er Bessaborg heitir, þá sneri Þórðr aftr, ok leit á fjörðinn ok mælti: „Fagr ertu þó Miðfjörðr, þó ek verði nú við þik at skilja; man þeim nú höfðingjunum þykkja af einn hinn ólmasti, er ek em á braut. Enn þat læt ek um mælt, at þeir sem mestir menn

eru í Miðfirði verði aldri samhuga, svá at árum skifti. Ok þat annat, at þat haldist, sem mér þykkir nú vera, ok hefi raun í hendi mér um, at hér er fólk orðslungra, meira ok ósannorðara, enn í flestum sveitum öðrum. Þat hit þriðja, at af takist hafskipalægi í Miðfirði. Þat mæli ek ok um, sakir þess, at mér er vel við sveitina, at hér sé menn gestrisnari enn annars staðar *ok búandi* þó betr. Þat annat, at hér sé bóndaval betra, enn víða annarsstaðar, ok komi sjaldan óár. Þat hit þriðja, at sá maðr, er hér vex upp, verði hér aldri hengdr". Síðan riðu þeir allir norðr til Miklabæjar ok fagnaði Ólof þeim vel ok býðr þeim vel þar at vera; ok svá gerðu þeir. Þeir segja henni sín erendi. Hon tók því vel, enn vill þó gera þetta við ráð þeira feðga, Kálfs ok Eyvindar. Fór nú þetta *fram*, at *Ólof* var gefin Þórði ok bjoggu þau á Miklabæ lengi síðan; enn þeim bræðrum sínum, Eyjólfi ok Steingrími, gaf hann jörðina at Ósi í Miðfirði ok búit með. Síðan fekk hann þeim sæmileg kvánföng, sem þeim sómdi; því at þeir váru hinir beztu bændr. Bjoggu þeir at Ósi til elli, ok er margt manna frá þeim komit, ok hinn mesti ættbogi. Þeir Eiðr ok Þórðr skildu með hinni mestu vináttu, ok helzt þeira *vin*fengi *meðan* þeir lifðu báðir.

Þat sama sumar, er Þórðr reisti bú á Miklabæ í Óslandshlíð, ok hann hafði fengit

Ólofar, sigldu þeir Eiðr ok Eyvindr Kálfsson; fóru þeir landa í milli um hríð, ok váru með tígnum mönnum, ok reyndust hinir röskustu menn í öllum mannraunum. *Eiðr varð* ok manna vitrastr til lögmáls ok allra ráðagerða. Eyvindr var hinn bezti drengr, ok kunni vel at vera með tígnum mönnum, ok var áburðarmaðr mikill, ok því var hann kallaðr Eyvindr prúði. Heldu þeir Eiðr ok Eyvindr sínum félagsskap alla stund, meðan þeir váru í kaupferðum. Enn er þeir léttu förum, fór Eyvindr norðr til Miklabæjar, til móts við Þórð mág sinn ok vin. Þau Þórðr ok Ólof tóku við honum með hinni mestu virðingu, ok buðu honum með sér at vera, ok þat þá Eyvindr, ok var þar um vetrinn. Enn um várit spurði Þórðr, hvat Eyvindr vildi ráða taka. Hann svarar: „Þat hefi ek helzt staðfest með mér, at leggja af kaupferðir ok staðfesta ráð mitt; því at svá hefir Eiðr gert nú, félagi minn“. Þórðr segir: „Skal ek hlut í eiga, sem þú vilt at snúa, ok ekki þar til spara, hvártki penninga né mannskap; eða hvar viltu at snúa“? Eyvindr mælti: „Eyjólfr heitir maðr, er býr norðr í Ólafsfirði, á Gunnólfsstöðum, son Þorbjarnar þjóts ór Sogni. Eyjólfr vá Végeir, föður Vébjarnar sygnakappa. Hann á þá konu, er Gróa heitir, dóttir Þorvarðs frá Urðum. Þau eiga fjogur börn. Synir þeira eru þeir: Steinólfr, Þórir ok Þorgrímr, enn dóttir þeira heitir

Þórarna, kvenna bezt ment; hennar vil ek fá mér til handa". „Svá skal vera", segir Þórðr. Búast þeir heiman við tólfta mann, ok ríða norðr til Gunnólfsstaða, ok *verðr* þeira erendi hit bezta. Fekk Eyvindr Þórörnu, ok fór hon með honum. Reistu þau bú um várit á Óslandi ok bjoggu þar síðan. Er mart manna frá þeim komit. Eftir skilnað þeira Eyvindar ok Eiðs fór Eiðr suðr til Borgarfjarðar bónorðsför, til Grímsgils. Þar bjó sá maðr, er Grímr hét, ok átti þá dóttur, er Ingibjörg hét. Hennar fekk Eiðr. Bræðr Ingibjargar váru þeir Þorgilsauga á Augastöðum, ok Hrani á Hranastöðum, faðir Stafngríms, er bjó á Stafngrímsstöðum. Þat heitir nú á Sigmundarstöðum. Segja þat sumir menn, at Eiðr ætti aðra konu síðar. Eiðr átti mörg börn. Þórhallr hét son hans, Eysteinn ok Illhugi. Björn var ok son hans, er þeir vágu, synir Helga frá Kroppi, Grímr ok Njáll. Njáll druknaði litlu síðar í Hvítá; enn Grímr varð sekr skógarmaðr um vígit, ok lá hann úti á fjöllum meðan hann var í sektinni. Hann var mikill maðr ok sterkr. Eiðr var þá gamlaðr mjök, ok var at þessu gerr engi reki. Í þenna tíma var í förum Þorkell Eyjólfsson. Hann var hinn frægsti maðr ok kynstórr. Hann var mikill vin Snorra goða. Hann var ok jafnan með Þorsteini Kuggasyni, frænda sínum, þá er hann var út hér. Þorkell var náfrændi Eiðs-

Hróðný var systir Eiðs, móðir Eyjólfs, föður Þorkels. Menn lágu mjök á hálsi Þorkeli Eyjólfssyni, er hann rak eigi þessa réttar. Um vetrinn, er Þorkell bjó skip sitt, er uppi stóð í Vaðli á Barðaströnd, ferr hann suðr til Borgarfjarðar, ok fær sér þar hest, ok ríðr einn samt, ok léttir eigi fyrr ferðinni, enn hann kemr í Ás til Eiðs frænda síns. Eiðr tók við honum feginsamlega. Þorkell segir honum sitt erendi, at hann vill leita til hefnda við Grím, skógarmann hans. Þorkell spyrr þá Eið, ef hann vissi nökkut til, hvar bæli hans væri. Eiðr svarar: „Ekki er ek þess fúss; þykki mér þú of miklu til hætta, hversu ferðin tekst, at eiga við heljarmann slíkan, sem Grímr er. Enn ef þú vilt fara, þá farðu við svá marga menn at þú eigir alt undir þér“. „Þat þykki mér eigi frami“, segir Þorkell, „at draga fjölmenni at einum manni; enn þat vilda ek, at þú léðir mér sverðit Sköfnung, ok vænti ek þá, at ek muna bera af einum einhleypingi, þótt hann sé vel at sér búinn“. „Nú muntu ráða“, segir Eiðr, „enn eigi kemr mér á óvart, þó at þú iðrist eitthvert sinn þess aeinræðis þíns; enn með því at þú þykkist þetta fyrir mínar sakir gera, þá skal eigi þess varna, er þú beiðir; því at ek ætla þetta sverð vera vel niðr komit, þó at þú berir þat. Enn sú er náttúra sverðsins, at eigi skal sól skína á hjöltin, ok eigi skal því bregða,

svá at konur sé hjá. Ef maðr fær sár af sverðinu, þá má þat sár eigi græða, nema lyfsteinn sá sé riðinn á, er þar fylgir". Þorkell kveðst þessa skyldu vandlega gæta, ok tekr við sverðinu. Eiðr kveðst ætla, at Grímr ætti bæli norðr á heiðum við Fiskivötn. Síðan ríðr Þorkell norðr á heiðina, þá leið, er Eiðr hafði vísat honum. Ok er hann sótti á heiðina, sér hann við vatn eitt mikinn skála, ok sækir hann þangat til. Enn er hann kemr til skálans, sér hann, hvar maðr sitr við vatnit við einn lækjarós, ok dró fiska. Hann hafði feld á höfði. Þorkell stígr af baki, ok bindr hestinn undir skálanum; síðan gengr hann fram at vatninu, þar sem maðrinn sat. Grímr sá skuggann mannsins ok spratt upp skjótt — því at skugg-ann bar í vatnit. — Þorkell var þá kominn at honum, ok höggr til hans, ok kemr á höndina fyrir ofan úlflið, ok var þat ekki mikit sár. Grímr rann þegar á Þorkel, ok takast þeir fangbrögðum. Þar kendi brátt aflsmunar, ok fell Þorkell, enn Grímr á hann ofan. „Hverr er maðr þessi"? segir Grímr. Þorkell kvað hann þat engu skifta. Grímr mælti: „Nú hefir öðruvísi orðit, enn þú mundir ætla; því at nú er þitt líf í mínu valdi". Þorkell kveðst eigi mundu sér griða biðja. Grímr segir: „Vaxa mín óhöpp, þó ek drepi þik; því at mér lízt vel á þik ok gæfusamlega; man þér ok annarra

forlaga auðit verða, enn þú látist af okkrum fundi, ok vil ek þér líf gefa, enn þú launa sem þú vilt". Standa þeir nú upp, ok ganga nú heim til skálans. Þorkell sér, at Grím mæðir blóðrás, ok tekr steininn Sköfnungs, ok rýðr honum í sárit, ok bindr höndina, ok tók þegar allan þrota ok sviða ór sárinu. Þar eru þeir um náttina. En um morguninn býst Þorkell brott, ok spyrr, hvárt Grímr vill fara með honum. Hann kveðst þat at vísu vilja. Þorkell snýr þegar vestr, ok kemr ekki á fund Eiðs; léttir eigi fyrr, enn hann kemr í Sælingsdalstungu. Eiðr fréttir þetta, ok þótti hafa farit at getu sinni, ok unir nú illa við, ok verðr þó svá búit at vera. Þórhallr Eiðsson átti tvá sonu, Skeggja ok Eið. Skeggi átti Guðrúnu Þorkelsdóttur, Brandssonar, Þorgrímssonar, Kjallakssonar hins gamla. Þeira börn váru þau Úlfr ok Halldórr, Þorleikr ok Þórarna. Úlfr átti Helgu, dóttur Eyjólfs Snorrasonar goða. Þessi váru börn þeira: Snorri ok Eyjólfr, Sigurðr ok Sumarliði, Þórðr ok Einarr, Hallbera ok Kolþerna, er Loftr átti Þorgrímsson; enn Hallberu átti Þormóðr Lýtingsson. Þeira son var Lýtingr. Eiðr Þórhallsson var faðir Þórhalls. Hann átti Hallbjörgu Hafþórsdóttur. Þessi váru börn þeira: Steinn ok Eiðr, Þorgeirr ok Oddný. Hana átti Árni, sonr Víga-Gunnars. Þeira dóttir var Geirlaug. Hana

átti Högni auðgi í Bæ. Þeira dóttir var Snjálaug, er átti Þórðr prestr Böðvarsson. Þeira son var Böðvarr í Bæ, ok Þorleifr í Görðum, ok Markúss á Melum. Hans son var Mela-Snorri. Hann átti Helgu Ketilsdóttur prests, Þorlákssonar, Ketilssonar, Þorsteinssonar. Þeira son var Þorsteinn böllóttr, er var ábóti á Helgafelli.

Skeggi lifði litla stund síðan eftir viðskifti þeira Þórðar, ok var þó gamall maðr, ok þótti vera mikill höfðingi, ok hinn mesti garpr ok fullhugi. Þórðr hræða bjó á Miklabæ í Óslandshlíð til elli, ok var hinn mesti garpr, ok jafnan ófyrirleitinn, ok hinn hagasti, bæði á tré ok járn. Hann smíðaði skála at Hrafnagili, þann er enn stendr í dag, ok mörg stór hús önnur á Íslandi, þau er eftir eru vel standandi. Hann gipti Guðrúnu Klyppsdóttur hersis, bróðurdóttur sína, Einari þveræing Eyjólfssyni, ok váru þessi börn þeira: Járnskeggi, Klyppr, Þorleifr ok Áslákr. Halldóra, Hallfríðr, Helga, Jórunn, Valgerðr ok Vigdís. Járnskeggi átti Jórunni dóttur Hjalta Skeggjasonar. Halldóru Einarsdóttur átti Þórarinn sælingr. Hallfríði Einarsdóttur átti Snorri goði. Þeira sonr var Halldórr, faðir Guðrúnar, er átti Kjartan Ásgeirsson. Þeira son var Þorvaldr, faðir Ingiríðar, er átti Guðlaugr Þórðarson, Auðunnarsonar. Þeira dóttir var Vigdís, er átti Óli Þorvarð-

arson af Söndum ór Dýrafirði. Þeirra son var Oddr hinn auðgi, faðir herra Hrafns ok Herdísar, móður Bjarnar, föður Gizurar galla, föður Hákonar, föður Jóns. Helgu Einarsdóttur átti Ljótr, son Halls af Síðu. Þeira dóttir var Guðrún, móðir Hallberu, móður Þorgils Oddasonar. Jórunni Einarsdóttur átti Þorkell Geitisson. Þeira dóttir var Ragnheiðr, er átti Loftr Þórarinsson, Loftssonar hins gamla af Eyrum. Þeira dóttir var Þuríðr, er átti Þórðr Klængsson, Örnólfssonar, Þórólfssonar; enn móðir Þórðar Klængssonar var Hallgríma Þorbjarnardóttir, Eiríkssonar ór Guðdölum örðigskeggja. Margrét var dóttir þeira Þuríðar ok Þórðar Klængssonar. Hana átti Bárðr hinn svarti ór Selárdal, faðir Sveinbjarnar, föður Hrafns, föður Steinunnar, móður Herdísar, móður Bjarnar, föður Gizurar galla, föður Hákonar, föður Jóns. Valgerði Einarsdóttur átti Grímr Oddason, Ásólfssonar. Þeira dóttir var Hallbera, móðir Markúss lögsögumanns, föður Valgerðar, er átti Þórðr Skúlason, Egilssonar, Hriflusonar, Þorsteinssonar, Egilssonar skalla-Grímssonar, kveld-Úlfssonar. Böðvarr var sonr Þórðar ok Valgerðar, faðir Guðnýjar, er átti Hvamm-Sturla. Þeira son var herra Sigvatr, faðir Þórðar kakala, föður Kolbeins, föður Þórðar, föður Árna, föður Ingileifar.

Vísnaskýringar.

1 (Þórðr hræða). Ek segi þau víg er virðendr Þrumu girðis ilda vágu. Klyppr rauð brand í blóði burs[2] Gunnhildar. Þar fell Klyppr í höllu; hlaut bana af hjálms gauti[3]; þar vá ek fjóra þremja lax þolla[4] með saxi.

1. *virðendr þrumugirðis ilda*, menn.— 2. *burr*, sonr.—3. *hjálms gautr*, maðr. — 4. *þremja lax*, sverð; *þremja lax-þollr*, maðr.

Þruma ey, eyjar-*girði(r)*, sjór; sjávar-*ildi*? gull. Svb. Eg. hyggr að *ilda* sé af *ildi*, hvk. = eldr. Ætti það því að eiga við 2. vo.

Að öðru leyti er vísan auðskilin.

2 (Þórðr hræða). Ek lét tvær Fáfnis fitjar ýta kindir falla þar til jarðar, Leifnis lautar fagrvita lind. Áðr vildu þeir öldubrands skerðendr[3] veita eitrþvengs bings særi[4] bana með benja vöndum.

1. *Fáfnis fitjar ýta kindir*, menn. — 2. *Leifnis laut*, sjór; sjávar *fagrvita lind*, kvenmaðr. — 3. *öldubrands skerðendr*, menn. — 4. *eitrþvengr* ormr; orms *bingr*, gull. — 5. *benja vendir*, sverð.

Eg lét tvo menn falla þar til jarðar, kona. Áðr vildu þeir veita mér bana með sverðum sínum.

3 (Þórðr hræða). Fátt kann ek segja um hrotta fleygi[1]. Ek vá fegring[2]. Sá vildi áðr ósæma öldu ljósa

Gná[3]. Ek varð því bráðr at vágs blakk-rennir[4] nam spenna brúði; enn vildi eigi unna dára bliks Vár[5].

1. *hrotta fleygir*, mannkenning. — 2. *fegringr*, ormr = Ormr. — 3. *öldu ljóss Gná*, kona. — 4. *vágs blakkr*, vágs hestr, skip, skip*rennir*, maðr. — 5. *bliks Vár*, kvenkenning.

Eg kann fátt að segja um manninn. Eg vá Orm. Sá vildi áðr smána konuna. Ek reiddist af því að þessi firmaður hafði systur mína í faðmlögum, enn vildi eigi unna honum hennar.

4 (**Þórðr hræða**). Ek veit at frændr munu leita eftir ormreitar ýti[1] ok vilja höggva mik vápndöggvar vendi[2]. Ek veit eigi, hvárt ek renn frá leiki fyrir hánum[3] Skeggja, þótt ríkr ýtir Ránar elds[4] reiði fram egg.

1. *ormreitar ýtir*, gulls ýtir, maðr. — 2. *vápndögg* blóð, vápndöggvar *vöndr*, sverð. — 3. *hánum* tg. fyrir *einum*. — 4. *ýtir* tg. fyrir *ýti* og *Ránar elds* tg. fyrir *reinarelds*; *ýtir Ránar elds*, mannkenning.

Eg veit að margir frændr Orms munu leita eftir mér og vilja vega mig. Enn eg veit eigi, hvort eg renn frá bardaga fyrir honum Skeggja, þótt hinn mikli maðr reiði upp sverðið.

5 (**Þórðr hræða**). Eg skal eigi flýja fyrir ýti undalogs[1] at þessum fundi (ok) á þessum hálsi — gegnir flæða báls fleygjendr[2] skulu tregna þat —; heldr ætla ek faldinn hjálmi at fremja löngum hrottasöng[3], þótt eikikráks ýtar[4] sæki at mér at þessi[5] vápnamessu[6]

1. *undalog*, sverð; sverða *ýtir*, maðr. — 2. *fleygjendr* tg. fyrir *fyrðar* sem getr ekki staðizt hér. — 3. *hrottasöngr*, bardagi. — 4. *eikikrákr*, skip; skipa *ýtar*, menn. — 5. *at þessi* tg. fyrir *sex* („ýtar sex at vápnamessu)

sem getr ekki verið rétt. — 6. *vápnamessa,* bardagi.

Eg mun eigi flýja fyrir þessum bardagamanni á þessum fundi hér á hálsinum, heldr ætla eg að berjast, þótt kapparnir sæki að mér.

6 (**Þórðr hræða**). Ek háða víst harða sókn í víðu Vatnsskarði; þar lét ek fjóra fleinsýnendr[1] týna fjörvi; enn ítr Indriði varð unninn í rítar[2] byr; ek gaf þeim líf er kann stýra Leifa láðdýri.[3]

1. *fleinsýnendr,* menn. — 2. *rít,* skjöldr; rítar *byr,* bardagi. — 3. *Leifi,* sækonungr; Leifa *láð,* sjór; Leifa *láðdýr,* skip.

Að öðru leyti þarf vísan ekki skýringar við.

7 (**Þórðr hræða**). Fellu fimtán viðir mána Leifnis grundar[1] í fleinasköllum,[2] enn sjau sárir . . . Þar vá ek sex, en særða . . . . Sá ýtir eldbands Þrumu[3] sanda hét Özurr.

1. *Leifnis grund,* sjór; *viðir mána Leifnis grundar,* menn; enn annars er óvíst hvernig 3. og 4. vo. á að greinast. — 2. *fleinasköll,* bardagi. — 3. *Þruma,* ey, *Þrumu sanda band,* sjór; *Þrumu sanda bands eldr,* gull; gulls *ýtir,* maðr.

5. vísuorð verðr ekki skýrt.

Fimtán menn fellu í bardaganum, en sjau urðu sárir. Þar vó eg sex, en særði marga? Özurr hét sá maðr (er fyrir þeim var).

8 (**Þórðr hræða**). Tólf meiðendr vafðra moldar seiða brauta[1] vildu veita mér bana; ek vann þeim sannan skaða. Ek senda með skunda[2] sjau sækjendr vápnalækjar ells[3] til ítrar Óðins hallar með brynglóðu.[4]

1. *seiðr*, fisksheiti, ufsi (sei á norsku); *moldar seiðr*, moldar fiskr, ormr; vafðar brautir orma, gullhringar; meiðendr gullhringa, menn. — 2. *með skunda*, skyndilega. — 3. *ells* = elds; *vápnalækr*, blóð; *vápnalækjar eldr*, sverð; *sækjandi* sverðs, maðr. — 4. *brynglóð*, sverð.

Tólf menn vildu veita mér bana, enn eg gerði þeim mikið tjón. Eg sendi sjö þeirra bráðlega til hinnar frægu Valhallar með sverði mínu.

9 (**Þórðr hræða**). Hin svinna gullbaugs þella,[1] ek hefi enn goldit gálgavaldi[2] sex jöru drauga.[3] Móðr svellr af því. Armssýnar Grund,[4] ek lét Özur týna þar öndu; enn sjaundi láðfells logs lundr[5] var veginn, þella.[6]

1. *gullbaugs þella*, kona. — 2. *gálgavaldr*, Óðinn. — 3. *jara*, orrusta; *jöru draugar*, bardagamenn. — 4. *sýn*, sól; *arms sýn*, armhringr; armhrings grund, kona. — 5. *logs*, tg. f. *lóns*; *láðfells* = láðfelds; *láðfeldr*, sjór; láðfelds logs *lundr*, maðr. — 6. *þella* verðr þá hálfkenning. Annars verðr ekki síðari helmingr þessarar vísu skýrðr, og óvíst, að hér sé rétt skýrt.

Hygna kona, eg hefi goldið Óðni sex bardagamenn. Þar feldi eg Özur; og þar var líka veginn hinn sjöundi maðr.

10 (**Þórðr hræða**). Ek geri þér kost á þessu, afrendr[1] Skeggi, þar er þú eggjar mik, at ek skunda út undir eggfránan[2] seggja hjör,[3] ef Yggs fúra festendr[4] færa mik þagat er vágum Özur fegins hendi.

1. *afrendr* = afarhendr, afarsterkr. — 2. *eggfránn*, með fagri egg, bitreggjaðr. — 3. *hjörr*, sverð. — 4. *Yggs fúr*, Óðins eldr, sverð; sverðs*festendr*, menn.

11 (Þórðr hræða). Nú er þér, ríkr Skeggi, ráð at rjóða egg á mér . . . . þá (er) heldr tekr at kvelda, ok minnist morðeggjandi svá þeira tveggja manna . . . . er ek vá nána þér.

3. og 4. vo. verða ekki skýrð, og 7. og 8. vo. verða heldr ekki fyllilega skilin, því orðin „Þundar sessa“ og „mána“ eru eitthvað úr lagi færð, eða þeim verðr ekki komið heim við annað.

Að öðru leyti þarf vísan ekki skýringar við.

12 (Ásbjörn Þorsteinsson). Ek læt hvíta leggfarms lind[1] koma í hug mér; nú er hart spjóta mót; ek þarf liðs þíns, Skeggi frændi; ek renn eigi, því at ek minnumst innan tvinna Gnár;[2] man hörð sú vörn er vit frændr vörðum litnir[3] saman.

1. *leggfarmr*, armband; armbands *lind*, kona. — 2. *tvinna gná*, kona. — 3. *litnir saman*, sénir saman.

Að öðru leyti þarf vísan ekki skýringar við.

Nöfn.

Talan merkir kapítula; va. = viðauki